

ՄԱՍԻՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

37րդ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 11 (1811) ԾԱԲՎԱԾ, ՄԱՐՏ 25, 2017
VOLUME 37, NO. 11 (1811) SATURDAY, MARCH 25, 2017

Պաշտօնաթերթ
Ս. Դ. Հայակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Երկու^ր Ընտրապայքար Միաժամանակ

Ապրիլ 2-ին կայանալիք Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւններու քարոզարշաւի ընթացքին նկատուող գլխաւոր երեւոյթներն մէկը, իշխող հանրապետական կուսակցութեան ցուցանակներուն վրայ, ժպտադին ու երիտասարդական կեցուաքններով նկարուած, վարչապետ Կարեն Կառապետեանի առանձին ու տիրապետող ներկայութիւնը է, հակառակ որ անոր անունը չկայ իսկ թեկնածուներու ցանկին վրայ:

Հանրապետական կուսակցութիւնը լաւ գիտակցելով, որ իր դեկավարութեան մեջ մասը վարկաբեկուած դէմքեր են, որոնց հետ ընտրութիւններուն ներկայանալը խիստ վտանգաւոր է, Կարեն Կառապետեանը դարձուցած է իր ընտրապայքարի դիմագիծը, նկատի առնելով որ առայժմ ան հանրութեան մօտ ունի որոշ չափով դրական ընկալում: Այսպիսով, իշխանութիւնները կը փորձեն ժողովուրդը մոլորեցնելով լուծել իրենց անմիջական հարցը՝ դառնալու մեծամասնութիւն յառաջիկայ խորհրդարանէն ներս:

Միւս կողմէ սակայն, Կարեն Կառապետեան ընդունած է խաղալ այդ դերը, լուծելու համար իրեն համար խիստ կարեւոր մէկ այլ հարց՝ 2018 թուականէն ետք վարչապետի արող ստանձնելու հարցը: Այդ թուականին պիտի աւարտի Սերժ Սարգսեանի նախագահութեան երկրորդնէվերջին ժամանակաշրջանը ու Հայաստան, նոր սահմանադրութեամբ անցում պիտի կատարէ դէպի խորհրդարանական կառավարման ձեւին, ուր վարչապետը պիտի դառնայ երկրի թիւ մէկ դեկավարը:

Սպասուող այս բոլոր դասաւորումներու ու զարգացումներու լոյսին տակ կարելի է ըստել, որ ներկայիս միանգամայն տեղի կ'ունենան երկու տեսակի ընտրապայքարներ: ՀՀԿ կը փորձէ օգտագործելով Կարեն Կառապետեանը պահել իշխանութիւնը, իսկ Կարեն Կառապետեանը օգտագործելով ՀՀԿ-ն կը միտի ամրապնդել իր դիրքերը, հասնելու համար երկրի թիւ մէկ դեկավարը դառնալու իր նպատակին:

Քաղաքական մեկնարաբաններու կարծքով, Ապրիլ 2-ի ընտրութիւններն ետք, եթէ հանրապետական մասնակիցներու դարձեալ դառնայ մեծամասնութիւն, բախումը ամիսուսափելի է մէկ կողմէ Սերժ Սարգսեանի, որ պիտի Փորձէ երկարաձել իր իշխանութիւնը, այս անգամ որպէս երկրի վարչապետ, իսկ միւս կողմէ Կարեն Կառապետեանի միջեւ, որ պիտի պահանջէ իր աշխատանքի արդար վարձատրութիւնը՝ 2018-էն ետք մնալով վարչապետի աթուին:

«ՄԱՍԻՍ»

«Հաց Բերողի» Սահը Ցնցեց Հայաստանը

Մարտ 16-ին, Երեւանի հիւանդանոցներէն մէկուն մէջ մահացաւ 49-ամեայ Արթուր Սարգսեանը, որ հանրութեան մօտ յայտնի դարձած էր որպէս «Հաց բերող»:

Սարգսեան մեղադրուած էր անցեալ տարրուայ ամրան «Սամսոյ Շուեր» խումբին աշակցելու մէջ: Ան, ոստիկանութեան կեղրոնի գրաւման ընթացքին, կրակոցներու տակ ինքնաշարժով ճեղքած էր ոստիկանական պատն ու մնունդ հացուցած էր գունդի անդամներուն:

Արթուր Սարգսեան օրին ձերքակալուելէ ետք, պատ արձակուած էր: Սակայն, ան հետագային դարձեալ ձերքակալուեցաւ եւ հակառակ բոլոր կողմերէ եղած բողոքներուն, ամիսներ շարունակ մնաց բանտարկուած, այդ ընթացքին դիմելով հացադուլի:

Սարգսեան միայն վերջերս պատ արձակուեցաւ Ազգային ժողովի խումբը մը ընդդիմադիր պատգամաւորներու ներկայացուցած երաշխաւորութեան դիմաց, ու նաև նկատի ունենալով անոր վատթարացող առողջական վիճակը:

Արթուր Սարգսեանի մահը եկաւ ցնցելու Հայաստանի ժողովրդացին, մտաւորականութեան ու քաղաքական շրջանակները, որոնց

Երեւանի մէջ երիտասարդ ցուցարարներ կը բողոքէն Արթուր Սարգսեանի մահուան առթիւ

Համար «Հաց Բերողի» համեստ կերպարը դարձած էր երկրի իշխանութեան դէմ ըմբոստութեան խորհրդանիշը:

Սարգսեանի մահուան լուրը տարածուելէն ետք, Երեւանի եւ այլ քաղաքներու մէջ տեղի ունեցան բողոքի ցոյցեր, որոնց ընթացքին բախումներ եղան ոստիկանութեան եւ երիտասարդ ցուցարարներու միջեւ, որոնց կը գլխաւորէր բանտի մէջ գտնուող Շանթ Յարութիւնեանի որդին՝ Շահէն Յարութիւնեանը:

Հնտրութիւններուն մասնակցող զարք մը կուսակցութիւններ մեղադրեցին իշխանութիւնները Արթուր Սարգսեանի նկատմամբ անձարդկային վերաբերմունքին համար, պահանջելով որ պատասխանատութեան կանչուին բոլոր անոնք, որոնք վրէժինութիր քայլերու դիմելով պատճառ դարձան «Հաց բերողի» մահուն: Ի պատասխան, իշխանութեան ներկայացուցիչները մեղադրեցին ընդդիմութիւնները մեղադրեցին ընդդիմութիւնները:

Ծար. էջ 4

ՍԴԿ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը Զօրակցութիւն կը Յայտնէ Կլէնտէլի Ընտրութիւններուն Առթիւ

Կրտս Աղաճանեան

Մարք Մաքքարլի

Երեւանական կայանութեան 4-ին պիտի կայանան կլէնտէլի Քաղաքապետական կայանական խորհուրդներու հերթական ընտրութիւններու հերթական ընտրութիւններու: Այս առթիւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան հովանականական տակ գործող Հայ Ամերիկեան Խորհուրդը (ՀԱԽ) հրապարակեց իր զօրակցութիւնը վայելող թեկնածուներու ցանկը:

Այս առթիւ հրապարակուած պաշտօնական հաղորդագրութիւնը կու գայ յայտնելու թէ, թեկնածուներուն տրուած զօրակցութիւնը:

Հիմնուած են նկատի առնելէ ետք իւրաքանչիւրի անցեալը, հանրապետական ծառայութեան մէջ անոնց նուիրումը եւ կլէնտէլի բնակիչներուն եւ քաղաքին ապագային ի նպաստ անոնց ունեցած ծրագիրները:

Քաղաքապետական ինորհուրդի անդամութեան համար ՀԱԽ իր զօրակցութիւնը կը յայտնէ Վրէժիր Աղաճանեանին եւ Սարք Մաքքարլիին, իսկ կլէնտէլի Սիահեալ Ուսումնական Խորհուրդի ընտրութիւններուն՝ Դոկտ. Արմենի Կարա-

Մերքէլի
Կուսակիցները
Կոչ կ'ընեն Արգիլել
Էրտողանի Այցը
Գերմանիա

«Ռեճեփ ի կրտողանն ու անոր նախարարները անցանկալի անձեր են Գերմանիոյ մէջ, բայց է արդէն», - Մարտ 21-ին յայտարարած է Գերմանիոյ իշխող կուսակցութեան առաջնորդներն մէկը՝ Քրիստոնեակեմուլցիատական միութեան փոխնախագահ Ֆոլքէր Պուֆիէրը:

Վարչապետ Անկելա Մերքէլի բարձասահման կուսակիցը շարունակած է. «Թուրքիոյ նախագահը անցած է թուրքատրելի սահմանը, փաշիզի միջեւ որեւէ համեմատութիւն կարականապէս անընդունելի է»:

«Անոնք ցանկալի անձ չեն մեր երկրի մէջ: Մէկը, որ կը վիրաւորէ Գերմանիոյ իշխանութիւններուն այլ ձեռով, պէտք չէ ակնկալիք, որ մենք հազարաւոր սատիկաններ կը հաւաքենք անոր անվտանգութիւնը ապահովելու համար», - ըսած է Ֆուքլէր:

Մերքէլի մէկ այլ կուսակիցը՝ Սաքսոնիա-Անհալթի վարչապետ Ռէինը Հազլուփ աւելի հեռու գնացած է կամաց արգիլել իրատղանի ու անոր աշակեցներու այցերը Գերմանիա:

Ծար. էջ 5

Ծար. էջ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռաֆֆի Յովհաննիսեանը Շատ Թէժ Յետընտրական Փուլ Կը Նախատեսէ

**«Օհանեան-Ռաֆֆի-Օսկանեան» դաշինքի քարոզարշաւի ընթացքին
Ելոյթ կ'ունենայ Ռաֆֆի Յովհաննիսեան**

Որոշ բացակայութենէն ետք
«Օհանեան-Ռաֆֆի-Օսկանեան»
դաշինքի քարոզարշաւին միացած
է նաև դաշինքի առաջնորդներէն
Ռաֆֆի Յովհաննիսեան, որ Ապա-
րանի մէջ լրագրողներուն հետ
զրոյցի ընթացքին ըսած է, որ
իշխող կուսակցութիւնը կրկնուող
յանցագործութիւններու պայման-
ներուն մէջ՝ այսօր պէտք է մտածէ
իր կուսակցապետի հետ պատաս-
խանատուութեան ենթարկուելու
մասին։ Փոխարէնը, ըստ Յովհանն-
իսեանի, «ՀՀԿ-ն իր կուսակցապե-
տի հետ միասին այս օրերին ընտ-
րութիւնների վերաբերեալ մրցակ-
ցային գնահատականներ է տալիս
կամ ֆալլ հարցումներ է կազմա-
կերպում»։ Ան ըսած է այս խօսքը,
որպէս պատասխան ՀՀԿ-ականնե-
րու այն յայտարարութիւններուն,
թէ ՀՀԿ-ն մրցակից չունի, իրենք
են միակ ուժը, որուն ժողովուրդի
մէծամասնութիւնը կը վստահի ու
ձայն կու տայ։

«Ճաւոք պրտի, մենք ապրում
ենք մի երկրում, որտեղ տեւական
ժամանակ գողացուել են ընտրու-
թիւնները, եւ այս դաշինքը ներ-
կայացնում է այլընտրանքը, որը
մրցունակ է: Կան նաեւ լաւ թեկնա-

Վարչապետը Կրկին կը Խօսի Պատերազմի Ժամանակ Անորակ Վառելիքի Մասին Խսկ Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը կը Յերց

Անորակ վառելիքի պատճառ-
ուով պատերազմի ժամանակ չաշ-
խատած զինտեխնիկացի մասին իր
գայթակղացին յայտարարութենէն
մօտ երկու շաբաթ ետք, Հայաստանի
վարչապետ Կարէն Կարապետեան
կրկին խօսած է անորակ նաև թամ-
թերքի մասին՝ գործադիրի նիստին
յայտարարելով, որ կառավարու-
թեան ուսումնասիրութեան արդիւն-
քով պէնզիինի ու տիզվառելիքի
որակի վերաբերեալ խնդիրներ բա-
զայալուած են:

Այս անգամ կարէն կարապետ-
եան աւելի հեռուն երթալով ընդգ-
ծած է, որ պէնզինի ու տիզզառե-
լիքի վաճառքի գործին չարաշա-
հումներ յայտնաբերուած են. -
«Նշուած ինդիրը յաճախ պացմա-
նաւորւում է վառելիքի տեսակնե-
րի ոչ-յատակ տարանջատմածք, ինչ-
պէս նաեւ գործնականում առկայ
որոշակի բացերով։ Արդիւնքում
էական վնաս է պատճառուում է
սաառողնեոին ու յուկալին»։

սպառողմնիրս ու չուկալիս»:
Վարչապետը յանձնարարած է
Տնտեսական զարգացման եւ ներդ-
րումներու նախարարին. - «Մէ-
կամնեալ ժամկէտում պէհնդինի, տի-

**ՍԵՐԾ ՍԱՐԳԱԿԵԱՆԸ ՅԱՏԱԿ ԽՆԴԻՔ ԴՐԱԾ Է
ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐզային Խորհուրդին առջել**

Իշխող Հանրապետականի գե-
կավար, Հայաստանի նախագահ
Սերժ Սարգսեան Գիւմրիի այցելած
է ոչ թէ աշխատանքային այցով,
այլ կուսակցական գործերով:

«Դա հանդիպում էր թեկնածուների, կուսակցութեան մարզային խորհրդի եւ մեր համակիրների հետ։ Ըստ էլութեան՝ մարդկանց հետ, ովքեր հիմա զբաղուած են այս նախընտրական պրոցէսում», - «Ազատութեան» հետ զրոյցի ընթացքին ըստած է Հանրապետական կուսակցութեան Շիրակի մարզային նախընտրական շտաբի պետ Սամուէլ Նիկոյեան՝ ի պատասխան այն հարցին, թէ որու հետ էր հանդիպումը եւ ինչ քննարկած էին 4 ժամ շարունակ փակ գուներու ետեւ։ - «Ես ասեմ՝ կարող է շատ շատերին դուր չի գալիս, որ այսօր Շիրակի մարզում շատ նորմալ նախընտրական մթնոլորտ է», - աւելցուցած է Նիկոյեան։

Աժ պատգամածաւոր Սուքիսս
Աւետիսսան ըստած է, որ Սարգս-
եանը հանդիպման ներկայ գտնուող-
ներուն առջել յատակ ինդիր դրած
է. - «Ամէն ինչ արուի, որպէսզի
ընտրութիւններից յետոց որեւէցէ
քաղաքացի կամ դիտորդական առա-
քելութիւն չասի, որ ընտրութիւն-
ներում տեղի են ունեցել օրէնքի
խախտումներ: Այսինքն՝ ամենաա-
ռաջնային իննդիրը դրուեց, որ-
պէսզի մէնք որպէս այս գործընթա-
ցի աւանկարտ եւ պատասխանատու

Գոնկրէս-ՀԺԿ Դաշինքը Կ'առաջարկէ Ընտրութիւնները Յետաձգել Մէկ Շաբաթ

Գոյն կլրէս-ՀՃկ դաշինքը կ'առա-
ջարկէ Ազգային ժողովի ընտրու-
թիւնները 2 Ապրիլէն տեղափոխել
9 Ապրիլ:

«Ցունուարի 21-ին Հայ ազգային գոնկրէսը յայտարարութիւն էր տարածել Ազգային ժողովի ընտրութիւնների օրը Ապրիլի 2-ից տեղափոխելու եւ Ապրիլի 21-30-ի միջակայքում նշանակելու անհրաժեշտութեան մասին՝ նկատի ունենալով երկու հանդամանքը. իրաւական՝ դրա հակասահմանադրականութիւնը եւ բարոյական՝ ապրիլեան պատերազմի զոհերի լիշտակի օրուայ հետ դրա համընկնումը: Քանի որ դա տեղի չունեցաւ, Գոնկրէսի խորհրդարանական խմբակցութիւնը Ազգային ժողովում ստորագրահաւաք կազմակերպեց այս հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու համար, սակայն, ցաւօք, հնարաւոր չեղաւ հաւաքել պատգամաւորների՝ անհրաժեշտութիւններ: Միւս կողմից, սակայն, իշխանութիւնը հնարաւոր

ուազմական տեխնիկան չէր աշխատում հենց դրա պատճառով»:

Ուշագրաւ է սակայն, որ Պաշտպանութեան նախարարութիւնը գրեթէ երկու շաբաթ տեւած լրութենէն ետք միայն արձագանգած է վարչապետի յայտարարութեան՝ 14 Մարտի հաղորդագրութեամբ յայտնելով, որ բանակի մէջ անորակ վառելիքի պատճառով ուզգմական թեխնիկայի խափանումներու դէպքեր, ներառեալ 2016-ին, չեն արձանագրուած:

Վարչապետական կուսաքերը, վաս-
տորէն հերքեցին նաեւ Ազգային
անվտանգութեան խորհուրդի քար-

ամէն ինչ ընենք, որպէսզի մեր
թիմի կողմից որեւէցէ ընտրա-
խախտում չնկատուեն: Սա շատ
կարեւոր էր, որ յատակեցուեց այդ
խնդիրը»:

Մինչ փակ դռներու ետեւ
Հանրապետականի աքթիւը քննար-
կումներ ունեցած էր, Ֆէյսպուք
սոցիալական ցանցի վրայ գրա-
ռումներ յացտնուած էին, թէ Սերժ
Սարգսեանը եկած է Գիւմրի, որ
Հանրապետականի համար «ձայնե-
րու թիւ» դնէ: Ե՛ւ Սամուկէլ Նիկոյ-
եան, Ե՛ւ Սուքիան Աւետիսեան ըսած
են, որ այդ մասին խօսք նոյնիսկ չէ
եղած:

Հաշուի առնելով այն հանգամանքը, որ Հանրապետականը յատկապէս Գիւմրի քաղաքի մէջ նախորդ համապետական ընտրութիւններուն պարտուած էր, արդեօք Սերժ Սարգսեանին հերթական ընտրութիւններուն նախաչեմին այդ մէկը չի մտահոգեց: Այս հարցին Սուքիաս Աւետիսեան պատասխանած է. - «Մենք բոլոր ընտրութիւնների ժամանակ մարզում խնդիր չենք ունեցել: Գիւմրիում ունեցել ենք, բայց հիմա նորից առանձնացնենք Գիւմրին՝ կարծում եմ՝ խնդիր չկայ: Այսօր Գիւմրիում շատ նորմալ, ուժեղ թիմ է հաւաքուած: Կարծում եմ, որ մենք այս անգամ Գիւմրիում էլ խնդիր չենք ունենայ, չնայած այդ մասին չի խօսուել»:

Համարեց ընտրութիւնները «միքանի օրովկ» տեղաշարժելը, եթէ այդ հարցում լինի մասնակից քաղաքական ուժերի համաձայնութիւնը», - ըստած է դաշինքի նախընտրական շտաբի հաղորդագործութեան մէջ:

«Ապրիլեան պատերազմի գուհերի լիշտակի առաջին տարելիցը միայն նրանց հարազատներին ու մտերիմներին չի վերաբերում։ Ինչպէս մէկ տարի առաջ, դրա արժեւորումն ու վերաբերմունքը համազգային ընդդիկում է ունենալու։ Այդ օրը բոլորս ենք մասնակցելու գոհերի լիշտակի յարգման արարողութիւններին, ուստի եւ նոյն օրը համապետական ընտրութիւնների անցկացումը, մեղմ ասած, անպատճէ է», - շեշտած է Գոնկրէս-չժկ դաշներքը՝ կոչ ընելով ընտրութիւններուն մասնակից դաշինքներուն եւ կուսակցութիւններուն համաձայնութեան գալ այս հարցին վերաբերեալ եւ առաջարկել իշխանութեան ԱԺ ընտրութիւնները մէկ շաբաթով տեղափոխել։

տուղար, Գլխաւոր շտաբի նախկին
պետ Եռլի Խաչատրովը եւ Հան-

Րապետութեան նախագահի գլխաւոր ռազմական տեսուչ Միքայէլ Յարութիւնեանը՝ «Ազատութեան» փոխանցելով, որ «զօրամասերի հրամանատարների բանաւոր եւ գրաւոր հաշուետուութիւններում չի նշուել անորակ վառելիքի պատճառով թեխնիկայի՝ շարքից դուրս գալու մասին, ինչպէս քաղօրեալ պատերազմի ժամանակ, այնպէս էլ դրա աւարտից լետով»:

Վարչապետը միայն հակիրճ արձագանգած է՝ «դէ, հերքում են, դուք էլ նայէք իմ պատախանը»:

Լաւրով. Հայ-Թոքական Սահմանի Բացումը Դրական Ազդեցութիւն Կ'ունենայ Ամբողջ Տարածաշրջանին Վրայ

Ոռուսաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը իր պաշտօնական կայքին տեղադրած է նախարար Մերկէ Լաւրովի հարցազրոյցը «Regional Post-Caucasus» հայկական հանդէսին:

Հարցազրոյցին մէջ Լաւրով անդրադարձած է երկու թեմայի միայն՝ հայ-ռուսական դաշնակցային յարաբերութիւններուն եւ Հայաստանի տնտեսութեան մէջ ռուսական ներդրումներուն եւ հայ-թրքական յարաբերութիւններու հնարաւոր կարգաւորման:

«Ռուս-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորումը պէտք չէ դիտարկել որպէս մէկ գործընթաց, որ ուղղուած է ուրիշ երկիրներու դէմ: Յոյս ռուսինք, որ ռուս-թրքական երկկողման գործակցութեան վերականգնումը կը նպաստէ Անդրկովկասի մէջ խաղաղութեան, անվտանգութեան եւ կայունութեան հաստատման», - յայտարարած է Լաւրով:

Անդրադառնալով հայ-թրքական սահմանի փակ ըլլալուն՝ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը ընդգծած է, որ Մոսկուան միայն կ'ողջունէ, եթէ Եւրասիական միութեան սահմանի հայ-թրքական հաստուածը:

ըլլայ մարդոց, ապրանքներու եւ ծառայութիւններու ազատ տեղաշարժի համար:

«Սա դրական ազդեցութիւն կ'ունենայ ամբողջ տարածաշրջանին համար: Ռուսաստանը կարեւոր գերակատարութիւն ունէր հայ-թրքական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացին 2007-2009 թուականներուն: Իհարկէ, նախ եւ առաջ Անդարայի եւ երեւանի ձեռնարկած ջանքերու արդիւնքով ստորագրուեցան Զիւրիխեան արձանագրութիւնները: Յաւօք, այնուհետեւ այդ գործընթացը կանգ առաւ», - ըսած է Լաւրով:

«Սակայն չափազանց կարեւոր է, որ կողմէրը՝ Անդարան եւ երեւանը, պայմանաւորուելու եւ լուրջ պատասխանատու որոշումներ ընդունելու կարողութիւն ցուցաբերեն: Համոզուած էմ, որ Երեւանն ու Անդարան կրնան կարգաւորել առկայ խնդիրները: Շատքան հայաստանէն եւ թուրքիայէն կախեալ է: Երբ Անդարան եւ երեւանը նստին բանակցային սեղանի շուրջ, Ռուսաստանը պատրաստ կ'ըլլայ ցոյց տալ աշխոյժաշակցութիւն կողմէրուն», - յայտարարած է Հայ-թրքական հաստուածը:

ՊԼՈԿԸՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԳՋԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ՝ ՍՄԵՎԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ

«Արցախակերտում» հասարակական կազմակերպութեան եւ Արցախի լրագրողներու միութեան նախաձեռնութեամբ Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցաւ պլոկըրներու միջազգային համաժողով, որուն մասնակցեցաւ շուրջ 30 պլոկըր՝ աշխարհի 11 երկրէ:

Ցիշեցնենք, որ շարք մը յայտնի պլոկըրներ եւ լրագրողներ աշխարհի տարբեր երկիրներէ մեկնեցան Արցախի Հանրապետութիւն իրեւ բողոքի նշան Ատրպէճանի քաղաքականութեան դէմ: Անսնք կը բողոքեն Մինսկի կողմէ Պաքուի յանձնուած Ալեքսանդր Լափշինի ձերքակալութեան դէմ:

«Արցախը»-ի հաղորդմանը՝ ֆորումի զիսաւոր թեմաներն էին հակամարտութիւններու ներկայացումը ընկերային մեղիսից եւ պլոկըրներու ու լրագրողների ազատութիւններու ապահովումը:

Համաժողովը կը վարէ:

«Արցախակերտում» կազմակերպութեան համանախազահ Արտակ Բեգլարեան եւ մեղիսափորձագէտ Սամուէլ Մարտիրոսեան:

«Աշխարհ» ուազմավարական հետազոտութիւններու կեդրոնի (Ստեփանակերտ) տնօրին, ուազմական եւ ազգային անվտանգութեան խնդիրներու փորձագէտ Հրաչեաց Արզումաննեան փորումին ներկայացուց արցախեան հակամարտութեան յառաջացման պատճառները:

Արցախի հանրապետութեան անտեսութեան նախարարի տեղակալ Մերկէ Շահ Քերեան ներկայացուցած է Արցախի զբուշրջութեան վիճակը:

Ֆորումին մասնակիցները հանդէս են իրենց յուզող հարցագրումներով, որոնք հիմնականորին կը վերաբերէին հակամարտութեան եւ Արցախի ճանաչման, խօսած իրենց տպաւորութիւններուն մասին:

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975

More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900
Los Angeles, CA 90048

805 East Broadway
Glendale, CA 91205

300 N. Lake Ave. Suite 500
Pasadena, CA 91101

- Life Insurance
- Health Insurance
- Group & Individual
- Long Term Care
- Disability

- Estate Planning
- Will & Living Trust
- Full Annual Review
- Mortgage Protection
- College Planning

- Workman's Compensation
- Employee Benefits
- Annuity
- IRA
- 401K & 403B

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

Արք. Աթէշեանը Տեղապահի Ընտրութենէն Ետք Տեղաշրջում Ծրած է. Կարօ Փայլան

Պոլսոյ հայոց պատրիարքական տեղապահի ընտրութիւններու արդիւնքները յայտնի դառնալէն ետք, պարտաւուած կողմ արք. Արամ Աթէշեանի քայլին անդրադարձած է «Ժողովուրդներու գեմովկատաւկան» կուսակցութեան հայ պատգամաւոր կարօ Փայլանը:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ Պոլսոյ հայկական «Ակօս»-ը, Կարօ Փայլան յայտարարած է, թէ Արամ Սրբազնը փոխապատրիարքի պաշտօնին թուրքիոյ հանրապետութեան հարկադիր կատարողի գործականութեան մէջ ամարած է սնարպետական արդիւնքները:

«Անդամանի մարդկանց կարեւոր է, որ կողմէրը՝ Անդարան եւ Երեւանը, պայմանաւորուելու եւ լուրջ պատասխանատու որոշումներու կարողութիւն ցուտացնի: Մենք այն չենք ընդունիր: Տեղապահի ընտրութիւններու մէջ կողմը պարտաւուած է: Բոլորս պէտք է շնորհաւորենք յաղթաց թեկնածուին ու արագացնենք պատրիարքի ընտրութիւններու աշխատանքները», - ըսած է Կարօ Փայլան:

Նշնք, որ Տեղապահի ընտրութեաններուն թեկնածուներ եղած են փոխապատրիարք արք. Արամ Աթէշեանն ու Գերմանիոյ հայոց թեմի առաջնորդ, արք. Գարեգին:

Պէտքնային է երբ ընտրութիւններու վերջաւորութեան յայտնի դարձած է, որ յաղթած է Գարեգինի Պէտքնային Աթէշեանը, փոխապատրիարքի արդիւնքները:

Այս աղորդագրութեանը, նոյնպէս յատակ կը դառնայ, որ կուսակալութիւնը առանց յայտարարելու անվաներ կը համարէ տեղապահի ընտրութեան արդիւնքները:

Թուրքիաի գլխաւոր ընդդիմագիրը՝ «Ժողովրդակցութեան» (CHP) պատգամաւոր Սէլինա Տողան անընդունելի համարած է նահանգապետարանի միջամտութիւնը: Հստ Տողանի միջամտութեամբ, ըստ պատգամաւորի, գործընթացը անդաման է:

Տողան նշած է, որ եթէ նահանգապետարանը կը մտահոգուի հայ համայնքի համար, ապա պէտք է ականջալուր ըլլայ համայնքին եւ չմիջամտէ գործընթացին: Այդ միջամտութեամբ, ըստ պատգամաւորի, գործընթացը անդաման է:

ՍԴՐԿ Հայ Աներիկեան Խորհուրդի Զօրակցութիւնը

Շարունակուած է 1-էն

պետեանին, կրէկ Գրիգորեանին եւ Շանթ Սահակեանին:

Վրէժ Աղաճանեան երկարած-

եալ բնակիչ է Կլէնտէլ քաղաքի: Ան մասնակիտութեամբ երկարած է իւ 18 կը վարէ ամէնորեալ հայկական հեռատեսիլ հաղորդում, ժողովուրդը ծանօթացնելով քաղաքական վերջին իրադարձութիւններու մասին:

Վրէժ Աղաճանեանի ծրագիրներուն մէջ կը գտնուին երթեւեկի խճողումներու եւ ապահովութեան հարցերը:

Մարք Մաքքարլի մեծցած

թմրանիւթերու դէմ: Սեպտեմբեր 11-էն ետք կանչուած է Ամերիկեան բանակ:

Ուսումնական Միացել Խորհուրդի երեք հայ թեկնածուները՝ Արմինէ Կարապետեանին, կրէկ Գրիգորեանին եւ Շանթ Սահակեան երկարածեալ փորձառութիւններուն մէջ կը գտնուին եւ աշխատանք մէծ տարած են բարեխաւելու կլէնտէլի դպրոցներու վիճակը ու բարձրացնելու ուսումնական մակարդակը:

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Անհրաժեղս է

Coverage & Protection
should be on the top
of your priority list.

Հայկական Պատմական Տարածքների Ատրպէյճանականացումն ու Քրտական Գործօնը. Ի՞նչ Հարց է Փորձում Լուծել Անքարան

Հայկական պատմական հողերը Անքարան փորձում է ատրպէյճանցիներով բնակեցնել, ու այդ քաղաքականութիւնը վաղուց է վարում: Սակայն այստեղ գործնթացը բախում է քրտական գործօնի հետ ու արդիւնքում կարսում գրանցուած բախումների հետեւանքով տեղի ատրպէյճանցիների թուաքանակը նուազել է, ինչն սակայն չի կարելի ասել իգդիրի մասին:

Թուրքիայի վարած հետեւողական քաղաքականութեան հետեւան-

քով իգդիրում ատրպէյճանցիների թիւը ոչ պաշտօնական տուեալներով հասել է 110 հազարի, քրտերի թիւը 56 հազար է:

Անքարան տեւական ժամանակ է կարսում եւ իգդիրում ատրպէյճանցիներին հողատարածքները գնելու հնարաւորութիւն է տուել, ինչը, սակայն, վերջին շրջանում չեն հանդուրժում տեղի քրտաքնակաները: Նրանք մտավախութիւն ունեն, որ ատրպէյճանցիների թուաքանակի աւելացումը կարող է խոչընդոտել հայ զրո-

սաշրջիկների այցը, իսկ զբոսաշրջութիւնն այդ վայրերում ապրուստի հիմնական միջոց է համարում:

Քանի որ ատրպէյճանցիները վերացնում է այս տարածքներում հայկականի երբեմնի ներկայութեան հետքերը՝ հայերն էլ զգուշանում են այցելել պատմական Հայաստանի այդ տարածքները: Այս վիճակը ատրպէյճանա-քրտական բախումների հիմք է տուել:

Վերջին բախումը տեղի ունեցաւ մօսաւորապէս 10 օր առաջ, ինչը վերածեց զանգուածալին ցոյցերի, դանակահարութեան ու կրակոցների: Նախիջեւանից Կարս ժամանած գործարարը քաղաքի կեղրոնում գնած հողակտորում հայկական պատմական շինութիւնները փորձել է քանդել ու տեղում հիւրանցոյին համալիր կառուցել ու բախուել է քրտական դիմակայութեան: Թուրք-քրտական հակամարտութիւնների գծով փորձագէտ Կարէն Ցովհաննիսեանը խօսում է թուրքական քաղաքականութեան խորքային բնոյիթի մասին:

«Միանգամից երկու հարց են

«Տոլստոյը Կեանքում» Խորագրով Ցուցահանդէս Յովհաննէս Թումանեանի Թանգարանում

Յովհաննէս թուամանեանի թանգարանի ցուցասրահում այսօր Մարտ 17ին բացուեց «Տոլստոյը կեանքում» խորագրով ժամանակաւոր ցուցահանդէսը, որը կը գործի մինչեւ ս. թ. Ապրիլի 25-ը:

Մշակոյթի նախարարութիւնից յայսում են, որ այս ցուցահանդէսը պատմում է Լ. Ն. Տոլստոյի կեանքի կարեւոր իրադարձութիւնների, զբաղմունքների, ընտանիքի եւ շրջապատի ամենատարբեր մարդկանց հետ ունեցած յարաբերութիւնների եւ շփումների մասին, որոնք դարձել են զրոյի ստեղծագործական մտքի շարժառիթը:

Բազմամեայ տքնաջան աշխատանքի ընթացքում Տոլստոյն ամենուրէք նիւթ էր քաղում իր երկերի կերտման համար: Այդպէս, զրոյի կովկասեան տպաւորութիւնները իրենց գեղարուեսական մարմնաւորումը գտնան «Կազակները» եւ «Հաջի Մուրադ» պատմուածքներում:

Տոլստոյի կեանքի եւ ստեղծագործութեան ժամանակաշրջանի մասին պահպանուել են բազմաթիւ լուսանկարներ, որտեղ գրողը պատկերուած է ատեղծագործական տարբեր փուլերում՝ սկսած գործունէութեան սկզբնական շրջանից մինչեւ կեանքի վերջին տարին:

Ցուցահանդէսի այցելուները կը ծանօթանան Տոլստոյ սպացի, «Մանկութիւն» ինքնակենսագրական պատմուածքի երիտասարդ հեղինակի, «Պատերազմ եւ Խաղաղութիւն» վէպի ստեղծման տարիներին երջանիկ ընտանիքը զինաւորող Տոլստոյի եւ իմաստուն ծերունու հետ, ով կոչ էր անում մարդկութեանը ոչ թէ մարմինը բուժել, այլ հոգին:

Լուծում՝ հայկական ու քրտերի ինքնավարութեան ձգուունները կանխելու:

Կարսը քրտացուող տարածք է համարուում ու քրտերին այս պարագայում աջակցելը՝ Կարսի քրտացմանն աջակցել է համարում «Ռադիոլուրի» հետ գրոյցում թուրքագէտ Յակոբ Զաքրեանը:

«Իմ կարծիքով թուրքերը տարածքի հարաւային ուղղութեամբ լուրջ մտավախութիւն ունեն, մասնաւորապէս քրտերին ցամաքային դարպաս համարելու ԱՄՆ մօտեցման առնչութեամբ»:

Թուրք-քրտական հակամարտութիւնների գծով փորձագէտ Կարսէն Ցովհաննիսեանը բարձրացրեց նաեւ Անիի պարիսպների ու կից տարածքների եւ Արարատ լեռան յարակից հատուածներում ատրպէյճանական տարրի ներթափակման հարցը:

Թէ ինչ զարգացումներ են սպասում ապագայում՝ դժուար է ասել, սակայն մէկ բան յուսադրող է՝ ատրպէյճանա-քրտական բախ-ման հետեւանքով քով Կարսում ատրպէյճանցիների թուրքանակը կարուկ նուազել է: Ոչ պաշտօնական տուեալներով՝ երբեմնի այս քաղաքում 210 հազար քրտեր եւ 15 հազար ատրպէյճանցիներ են բնակում:

Մեծ Եղեռնի 100+2-րդ տարելիարձի առթիւ

In commemoration of

100+2 Anniversary of The Armenian Genocide

Organized by

GAIDZ Youth Organization & ACA San Gabriel Chapter

Հ Ս Կ Ո Ւ
COMMEMORATING
THE ARMENIAN GENOCIDE
“HOPE FOR THE FUTURE”

Sunday April 23, 2017
Կիրակի Ապրիլ 23, 2017

MEMORIAL PARK

PASADENA

85 Holly Street, Pasadena, CA 91101

Starting at 7:00 pm

massis Weekly

Volume 37, No. 11

Saturday, March 25, 2017

Artur Sargsian "the Food Bringer" Dies After Hunger Strike

YEREVAN (RFE/RL) — Artur Sargsian who delivered food last summer to anti-government gunmen occupying a police compound in Yerevan died last Thursday ten days after being released from prison following a 25-day hunger strike.

Sargsian, 49, passed away at Yerevan's Armenia Medical Center where he underwent urgent bowel surgery the previous night.

The head of the hospital's intensive care unit, Suren Makarian, said "acute heart and lung failure" was the likely cause of Sargsian's death. "His breathing was never restored," Makarian told RFE/RL's Armenian service.

Sargsian drove his car through a police cordon to deliver food to armed members of the Founding Parliament radical opposition group during their two-week standoff with security forces. He surrendered to them on July 31 along with the remaining gunmen holed up in the compound.

Sargsian, who came to be known as "the Food Bringer," was arrested and charged with aiding the gunmen. Armenia's Special Investigative Service (SIS) agreed on December 31 to free him pending trial due to his deteriorating health condition. The suspect suffered from several chronic illnesses.

The SIS again detained him on February 9, saying that he ignored a summons from SIS officials investi-

gating the standoff which left three police officers dead. Sargsian began a hunger strike in protest against his detention.

The Office of the Prosecutor-General ordered Sargsian's release only after six opposition parliamentarians posted bail for him on March 6. He was transported from a prison hospital to the Armenia Medical Center, from which he was discharged several days later.

The prosecutors said later on Thursday that they instructed another law-enforcement body to conduct a thorough inquiry into Sargsian's death. Armenia's human rights ombudsman, Arman Tatoyan, demanded such a probe in a statement released through his spokesman.

Hundreds of angry supporters of Sargsian rallied in downtown Yerevan as the news of his death spread. The mostly young crowd marched to the prosecutors' headquarters and the nearby Justice Ministry building, chanting "Artur!" and "the Food Bringer was killed!" It briefly scuffled with riot police.

Nikol Pashinian, one of the opposition lawmakers who helped to secure Sargsian's release, also laid the blame on the Armenian government and law-enforcement agencies. "All those individuals who did nothing to free him [earlier] are to blame for his death," Pashinian charged.

New EU-Armenia Deal Initiated In Yerevan

Armenia and the European Union formally initiated on Tuesday the text of a new agreement on deepening their political and economic links.

Their negotiations on the Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement (CEPA) were concluded ahead of President Serzh Sarkisian's visit to Brussels late last month.

"The Agreement will be an important step to broaden the scope of bilateral relations between Republic of Armenia and the European Union," the two sides said in a joint statement

issued after their senior negotiators initialed the deal at a ceremony in Yerevan.

Foreign Minister Edward Nalbandian said at the ceremony that the CEPA will "open a new page" in EU-Armenia ties. According to the Armenian Foreign Ministry, Nalbandian also expressed confidence that it will be signed "in the course of this year."

The CEPA is meant to serve as a less ambitious substitute for an Asso-

Continued on page 4

ACA-PAC Issues Endorsements for Glendale Municipal Elections

GLENDALE -- The Armenian Council of America-Political Action Committee (ACA-PAC) is proud to announce its endorsement of candidates for the April 4 Glendale municipal elections.

The endorsement process included a careful evaluation and analysis of the background of each candidate, their commitment to public service, actions they have taken towards promoting good governance in the City of Glendale for its citizens, and their future goals towards the prosperity and positive growth of the city.

ACA-PAC is pleased to announce the endorsement of Vrej Agajanian and Mark MacCarley for Glendale City Council, and Dr. Armina Gharpetian,

Shant Sahakian, and Greg Krikorian for the Glendale Unified School District Board of Education.

As a business owner, and host of two international television broadcasting stations operating in Glendale, Vrej Agajanian has dedicated himself to being a public servant by educating the community on current events for the past 18 years.

A California certified engineer, Vrej Agajanian has held various high level position in several non-profits, and is the current president of the Armenian Engineers and Scientists of America, board member of the Glendale Police Foundation.

Continued on page 3

Sergey Lavrov - Russia Ready to Support Armenia-Turkey Talks

MOSCOW (Armradio) -- Russia's relations with Armenia are at a high level, Russian Foreign Minister Sergey Lavrov said in an interview with Armenian Regional Post - Caucasus magazine. The text of the interview is posted on the Russian Foreign Ministry's website.

"We have a long record of friendship and mutual support and are bonded by cultural and spiritual affinity. Russia and Armenia are reliable allies in international affairs and security. Together, we are forging the forward-looking Eurasian Economic Union. We have a shared perspective on today's most pressing challenges," Lavrov said.

"Russia is Armenia's leading economic partner, whose share in the Republic's foreign trade amounts to 24.3 per cent. The bilateral trade between the two countries reached USD 1.24 billion in 2015 and USD 745.3 million in the period from January to August 2016. A considerable increase in Armenian exports of agricultural products to the Russian market has been registered lately. Accumulated Russian investments in the Armenian

economy amount to USD 4.3 billion, making up 40 per cent of its overall foreign investments. The total number of enterprises with Russian participation is about 1,300. They operate in a wide range of sectors, such as energy, transportation, banking, telecommunications, mining and smelting," the Russian Foreign Minister said.

"This normalization between Russia and Turkey should not be re-

Continued on page 3

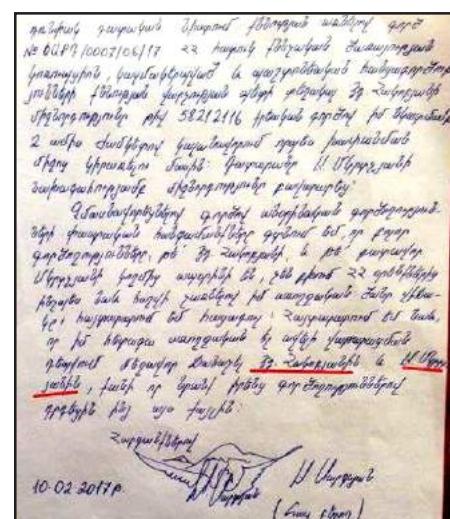
Arthur Sargsian's Last Letter: Accuses Judge and Special Investigative Service Representative of his Death

YEREVAN (Arminfo.am) -- "Food Bringer" Arthur Sargsian, who died on March 16, said in a note that judge A. Mkrtchian and Ed. Hakobian, deputy head of the Special Investigative Service division of corruption, organized and official crimes, forced him with their actions to go on hunger strike.

In his death note, Sargsian said that Ed. Hakobian's petition on choosing arrest as a measure of restraint against him without taking into account his grave health condition was illegal. So, judge A. Mkrtchian's decision to satisfy that petition also ran counter to Armenian legislation. "In this light, I am going on hunger strike. I also state that if my health condition deteriorates, Hakobian and Mkrtchian will bear the responsibility for that, because they forced me to do that with their actions," Sargsian stressed.

The 49-year-old Arthur Sargsian died at a Yerevan hospital on Thursday hours after undergoing urgent bowel surgery there. He was set free on bail on March 6 following a 25-day hunger strike.

Sargsian drove his car through a police cordon to deliver food to armed

members of the Founding Parliament radical opposition group during their two-week standoff with security forces, which left three police officers dead. He surrendered to them on July 31 along with the remaining gunmen holed up in a police compound.

Sargsian was released from custody in late December but was again arrested on February 9. A law-enforcement body investigating the standoff said he ignored a summons sent by then. Sargsian began a hunger strike immediately after his second arrest.

International Bloggers Forum Held in Artsakh

STEPANAKERT -- Over 30 bloggers from 11 countries have taken part in the International Bloggers Forum which was being held in the Republic of Artsakh on March 19-21.

The Forum's major topic is the coverage of conflicts in social media and ensuring the freedoms of bloggers and journalists. The Forum was organized by "Artsakhakertum" NGO and the Union of Journalists of Artsakh.

The Forum is chaired by Artsakh Prime Minister's spokesman Artak Beglaryan and media expert Samvel Martirosyan.

During the Forum Hrachya Arzumanyan - Director of "Ashkharh" ("World") Center of Strategic Research (Stepanakert), expert on military and national security affairs, presented the causes of the Nagorno Karabakh conflict. "It is necessary to help the Azerbaijani people to get rid of "Aliyev clan" disease through the international court where their education to the generation will be condemned as a result of which they beheaded Arme-

nian women, children, as well as cut their ears", Arzumanyan said.

He recalled that it is less than a year that more than 100 young soldiers were killed as a result of military operations unleashed by Azerbaijan. He said they were killed because the center of geopolitical forces once again decided to play with the region. "The experience shows that the geopolitical powers if they don't want to deal with the issue, perhaps the bloggers, as a reality of newly formed public information, can have an influence on the situation", he said.

Artsakh Deputy Minister of Economy Sergey Shahverdyan presented the situation of tourism in Artsakh. He said by saying tourism of the Artsakh Republic, we understand over 15,000 tourists a year, 43 hotels, 3% GDP, 7 tourism companies and licensed tour guides. "The tourists of Artsakh Republic are firstly Russian citizens, than the citizens of the US, Iran and the European countries. The average duration of the visits of tourists is 5 days. There are more than

Reps. Frank Pallone and Adam Schiff Provided Testimony in Support of Aid to Armenia and Artsakh

WASHINGTON, D.C. - Armenian Caucus Co-Chair Rep. Frank Pallone, Jr. (D-NJ) and House Intelligence Committee Ranking Member and Armenian Caucus Vice Chair Rep. Adam Schiff (D-CA) provided testimony in support of aid to Armenia and Artsakh as the Administration released the budget blueprint for Fiscal Year 2018 (FY18), the Armenian Assembly of America (Assembly) reported.

Rep. Schiff told the Assembly that "I remain deeply troubled by the ongoing cease-fire violations, including attacks against civilians, and the strong evidence of human rights abuses on the part of Azeri troops. I will continue to work with my colleagues to advance key priorities to ensure peace and stability in the region. I also look forward to strengthening and expanding the Armenian Caucus."

In his testimony, Rep. Schiff discussed prioritization for Armenia and the people of Artsakh for the FY18 budget before the House Appropriations Subcommittee on State, Foreign Operations, and Related Programs.

Rep. Schiff urged the Appropriations Committee to support economic and military assistance, which enables Armenia's membership in NATO's Partnership for Peace and participation in peacekeeping operations. In

4000 historical-cultural monuments, 5 reserves, high mountains, green plains, rivers, water reserves, and of course, people in Artsakh who didn't lose their ancient hospitality", Shahverdyan said.

A blogger from Belarus Alexander Hoishk talked about the extradition of Russian-Israeli blogger Alexander Lapshin from Belarus to Azerbaijan. He expressed confidence that this incident was a result of conflict of Russian and Belarusian leaderships.

Blogger, journalist from Moscow Anton Nosik said he visits Artsakh for the first time despite that he always wanted to visit here. "There are many people who have no idea about the conflict, but now they are here and it is presented to them. It is very interesting to me and my readers as well will be interested in what I have seen here", he said.

addition, he requested specific language in FY18 to recognize "Armenia's efforts to serve as a regional safe haven for Christians and other at-risk populations fleeing violence in the Middle East, and supporting these efforts through aid and international organizations."

Congressman Pallone submitted his testimony and similarly pointed out that Armenia is an important safe haven for refugees and a strategic American ally, adding that "U.S. aid has also provided critical support for U.S.-led peacekeeping deployments and NATO interoperability in the region."

Rep. Pallone requested \$40 million in economic aid and \$11 million in military aid for Armenia, including funds for the Foreign Military Financing program and the International Military Education and Training program. He also recommended suspending military aid for Azerbaijan until its government ceases its attacks against Armenia and Artsakh and agrees to the peaceful resolution of regional conflicts.

Also, the Armenian Caucus circulated a "Dear Colleague" letter to urge fellow Members of Congress to sign a letter in support of strengthening American diplomacy and reinforcing ties with Armenia.

Blogger Artur Merkurov said he is happy to be in Artsakh. "This is very important visit for me since I haven't been here on the one hand, and this is a chance for me to inform the world what is happening here on the other hand. Artsakh surprises me with its cleanliness. I think it has a great tourism potential. It is pleasure to visit Artsakh", he said.

Media expert Samvel Martirosyan said the reason of holding this Forum was Lapshin's extradition. "There are many goals, to make Artsakh more visible, to make it recognizable through social media, to establish ties", he said, adding that the bloggers were very impressed with the directness of the children by visiting Tumo center in Artsakh on March 19. They were also impressed with the great desire of children to achieve peace.

ACA-PAC Issues Endorsements for Glendale Municipal Elections

Continued from page 1

Among Vrej's priorities as a Councilmember are; traffic and pedestrian safety, the environment, infrastructure policies, cutting red tape for small businesses, and protecting Glendale's neighborhoods from over-development.

Raised in Glendale, Mark MacCarley went on to raise a family and run several businesses in Glendale, including a law firm. Among his other career commitments, he previously taught at Glendale College for over 10 years as an Adjunct Professor of Law and Real Estate.

Mark joined the Los Angeles Sheriff's Department soon after law school and continues to work as a Reserve Patrol Deputy and Narcotics Detective. After September 11, as reserve Army Officer, he was soon called back to Active Service, thereafter serving almost 11 years in duty stations around the world. He retired from the Army as a Major General.

In addition to serving various non-profits, Mark MacCarley was the founder and officer of the Verdugo Economic Council, and has also served as an advocate for "at risk youth" and for expanded mental health services. As a Board member of the Los Angeles/Burbank Red Cross and several local service clubs, including the Exchange Club and the Glendale Kiwanis Club, Mark MacCarley has devoted hundreds of hours to lending a helping hand to others in need.

Mark MacCarley is a champion of small business, who's priorities including traffic and pedestrian safety, protecting Glendale's neighborhoods from over-development and continuing to serve the young, the old, first generation resident as well as the lifelong residents who call Glendale home.

Dr. Armina Gharpetian who currently serves as President of GUSD Board of Education, is running unopposed in GUSD District C. Dr. Gharpetian is also a member of the Superintendent's Facility Advisory Committee, an active PTA member, and currently serves on the Student Site Council at Verdugo Woodlands Elementary school.

Dr. Gharpetian has been a long-time resident of Glendale and an active community member. Dr. Gharpetian graduated from Glendale Community College and received a Bachelor's degree from UCLA. Dr. Gharpetian con-

tinued her higher education and received a degree in Doctor of Dental Surgery from University of the Pacific, School of Dentistry in 1997.

Shant Sahakian who is running in GUSD District D, is a proud product of the Glendale Unified School District and a lifelong resident of Glendale with deep roots in the community. At the

age of 14, while in middle school, he founded Sedna Solutions, a business in the art and technology sector that supports many local companies and non-profit organizations with their communication needs.

Shant's entrepreneurial spirit is matched by his passion for community service and giving back to the community that has given him so much. Over the years, he has volunteered for local organizations that support Glendale's youth, enhance the city's public services, and serve the most vulnerable in the community. He currently serves as the Chair of Glendale Youth Alliance, President of Glendale Parks and Open Space Foundation, and appointed Commissioner of the City of Glendale Arts & Culture Commission. He is also currently serving on the Glendale Unified School District's Student Attendance Review Board (SARB), Ascencia's Board of Directors, and Armenian American Museum's Development Committee.

Earlier this year, Sahakian received the prestigious "Man of the Year" Award from the Glendale Chamber of Commerce. Sahakian holds a Bachelor's Degree in Graphic Design with a Marketing Minor from California State University, Northridge (CSUN) and a Certificate in Marketing from University of California, Los Angeles (UCLA Extension).

Greg Krikorian who currently serves as Clerk of GUSD Board of Education, is running for re-election in GUSD District B, located in the western part of Glendale. Krikorian is a founding member of the Glendale Educational Foundation. Krikorian was first elected to the GUSD Board of Education in 2001, making him the longest serving member. He has recently been appointed to the California School Board Association.

Greg is also Vice President of Business Development for Business Life and Senior Living magazines, which have serve the business and senior communities of Glendale, Burbank, Pasadena, Los Angeles County, Foothills, San Gabriel and San Fernando Valleys for over 27 years.

The Story of Aurora is Now in Turkish

ISTANBUL -- A long-forgotten book and a long-lost screenplay about one of the most well-known figures of Armenian Genocide is now in Turkish. Edited by writer Anthony Slide and presented with a foreword by Atom Egoyan, Aurora contains an annotated reprint of Aurora Mardiganian's original account "Ravished Armenia and the Story of Aurora Mardiganian" and for the first time, the full screenplay of the 1918 feature film "Auction of Souls".

In 1915, during the deportation of Armenians in the Ottoman Empire, Aurora was a 14-year-old girl from Çemisgezek. She witnessed horrible events, destruction of her people, and lost her family and relatives one after another. And yet, she managed to survive despite the physical and mental torment. This was just one of those many survival experiences, except that there was a twist, which makes it very unique. Her story was published and then used as the basis of a feature film in which she starred herself.

Two years after her survival, she arrived in the United States and recounted her story to the American Committee for Armenian and Syrian Relief. This story was interpreted by her legal guardian Henry L. Gates, and after being published with the title of "Ravished Armenia", it was presented to the film producers in Hollywood. And so, Aurora, without fully understanding what's going on, had to go through her trauma and remember that tragedy before the cameras over and over again.

Anthony Slide, the editor of our book, dwells on this very matter: while they were presenting Aurora's eyewit-

AURORA

*Çemisgezek'ten Hollywood'a
bir kadın, bir hayat, bir film*
EDİTÖR: ANTHONY SLIDE
ATOM EGÖYAN'IN ÖNSÖZÜYLE
İngilizceden çeviren: Evrím Kaya

ness account as popular entertainment for the average American audience, her already wounded soul got more and more damaged. She was forced to make public appearances at each film screening across the United States. She was being exhibited. When it became too much for her to handle, Aurora's look-alikes were hired.

Curiously enough, only some fragmented frames survived from a film that was once a blockbuster and broke box-office records. So, just like Armenians, the film had disappeared from sight. And so did Aurora. Yet, since 2016, Aurora's memory is being honored through an international humanitarian award named after her, the Aurora Prize For Awakening Humanity.

While tracing Aurora and the lost film, Anthony Slide draws our attention to a historical tragedy which was condemned to be forgotten, as well as to an evanescent production in the film history

Russia Ready to Support Armenia-Turkey Talks

Continued from page 1

garded as a process that may harm other States. Russia has no hidden agenda," Lavrov assured.

"We build no political and no economic alliances directed against third countries or adversely affecting any interests. In general, we are open for constructive and mutually respectful cooperation with all who express same readiness," he said.

"We are convinced that getting the Russian-Turkish ties out of months-long crisis will enhance trust and mutual understanding in the region. We expect the gradual restoration of bilateral cooperation with Ankara to benefit peace, security and stability in the South Caucasus," Lavrov said.

The Russian Foreign Minister said they would "most certainly welcome the opening of the Armenian-Turkish segment of the EAEU's external border for free movement of people, goods and services." "This will obviously benefit the entire region," he added.

The Foreign Minister reminded that Russia played an important role in attempting to restore the relations between Armenia and Turkey during the active phase of this process in 2007

2009. "The collective efforts, first and foremost those of Yerevan and Ankara, led to the signing in Zurich on October 10, 2009 of the Protocol on the Establishment of Diplomatic Relations and the Protocol on the Development of Bilateral Relations between the two countries in the presence of the Foreign Ministers of Russia, France and Switzerland, the U.S. Secretary of State and the EU's High Representative for Foreign Affairs and Security Policy."

"Sadly, the normalization process subsequently stalled and by now has come to a complete halt. It is of principled importance, though, that the sides have demonstrated the ability to reach agreement and take serious and responsible decisions. I am convinced that Armenia and Turkey are able to resolve the current problems. That said, quite a lot depends on themselves. After all, the quality of the politicians is measured not only by the depth of their realistic analysis of the objective difficulties, but also by their ability to be optimistic in order to fulfill the hopes and aspirations of their citizens. When Yerevan and Ankara sit at the negotiating table, Russia will be ready to provide them with most vigorous assistance," he added.

Aurora Initiative Grants \$1 Million Scholarship for Students from the Middle East to Study at AUA

YEREVAN -- Students from five Middle Eastern countries will receive scholarships to study at the American University of Armenia between now and 2023, as part of the Aurora Gratitude Projects.

The Aurora Humanitarian Initiative in cooperation with Scholae Mundi Armenia will grant scholarships to students from Syria, Iraq, Lebanon, Jordan and Egypt to study at the American University of Armenia (AUA). This scholarship fund (US \$1 mln) is created as part of the Aurora Gratitude Projects.

The scholarships are for citizens of the above-mentioned countries, who wish to pursue the following degrees: BSc in Computer Science, Engineering Science, Data Science (starting 2018), Master of Public Health, Master of Engineering in Industrial Engineering & Systems Management, Master of Science in Computer & Information Science, Economics, Strategic Management, Master of Political Science & International Affairs, and Master of Arts in Teaching English as a Foreign Language.

"Armenia has a potential to become a global educational hub and we encourage the engagement of young people from the Middle East to come and study in Armenia. This scholarship offers opportunities to talented youth who have been affected, directly or indirectly, by wars in their region. We believe that it makes an impact not only on these young people who come to the country and benefit from its hospitality and qualitative education but enrich AUA community with highly motivated international students who will become ambassadors of Armenia and its culture in the future. The Aurora Humanitarian Initiative, thus

not only offers scholarships to individual students, but also expresses gratitude to the nations who were the first to open their doors to offer a helping hand to the survivors of the Armenian Genocide," said Veronika Zonabend, the co-founder of Scholae Mundi Armenia Foundation, and together with her husband Ruben Vardanyan, co-founder of the RVVZ Foundation which helped create the Aurora Humanitarian Initiative and the Aurora Gratitude Projects.

"The American University of Armenia is extremely grateful to the creators of the Aurora Humanitarian Initiative, specifically Ruben Vardanyan and Veronika Zonabend, who through their immense generosity have created an opportunity not only for students from the countries that hosted Armenian refugees from the Genocide to study in Armenia, but also afforded AUA an opportunity to serve these students. Their presence on our campus will provide enhanced diversity and enrich the lives of all students. We are proud to be a part of this initiative and, through our educational programs, be able to express gratitude to the descendants of the people who sheltered Armenians during the most tragic part of their history," said Dr. Armen Der Kiureghian, President of the American University of Armenia.

The recipients will continue to receive the scholarships throughout their study at AUA as long as they are in good academic standing. The scholarship will cover tuition fees, travel and housing costs of the students. The Aurora Humanitarian Initiative and Scholae Mundi Armenia have committed to granting the scholarship through the year 2023.

New EU-Armenia Deal Initiated In Yerevan

Continued from page 1

ciation Agreement negotiated by Armenian and EU officials in the summer of 2013. Sarkisian scuttled that agreement with his unexpected decision in September 2013 to make Armenia part of the Russian-led Eurasian Economic Union (EEU). The U-turn was widely attributed to strong Russian pressure.

The alternative deal, which has not been publicized yet, apparently contains the main political and some economic provisions of the cancelled Association Agreement. But it has no

free trade-related component due to Armenia's membership in the EEU.

"Our people regard themselves as Europeans," Sarkisian declared during his trip to Brussels. He said "shared values" are at the heart of the CEPA. In that context, he reaffirmed his administration's pledges to ensure that Armenia's upcoming parliamentary elections meet democratic standards.

Earlier this year, the EU provided Armenia with over \$7 million in funding for the purchase of special electronic equipment designed to prevent some forms of electoral fraud.

Dr. Melissa Bilal to Speak at NAASR on Recordings of Armenian WWI POWs

BELMONT, MA — Dr. Melissa Bilal, currently a Visiting Scholar in the Department of History at MIT for Spring 2017 of the Institute for Liberal Arts & Interdisciplinary Studies, Emerson College, will give a lecture entitled "Voice Signatures: Recordings of Russian Armenian POWs in German Camps, 1916-1918," on Thursday, March 30, 2017, at 7:30 p.m., at the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) Center, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478.

During World War I, the initially secret Royal Prussian Phonographic Commission (Königlich-Preußische Phonographische Kommission) made recordings of prisoners of war held in various different camps across German territories. Among the detainees held in these camps were Russian Armenian soldiers.

In this lecture, Dr. Bilal will present samples of songs and speech in Armenian, Georgian, and Turkish captured a century ago from these men by the use of phonograph and gramophone technologies and provide information about the lives of these soldiers. While questioning the conditions under which captives were turned into research subjects, Dr. Bilal will interpret the repertoire through which the Armenian soldiers expressed themselves in the specific historical moment of 1916-1918, and she argues that the written documents and the voices passed onto us by the phonographic commission challenge the idea of an "archive" and/or a "museum" that the commission originally intended to put together.

Melissa Bilal is a Visiting Scholar in the Department of History at MIT for Spring 2017. She received her BA

and MA in Sociology from Istanbul's Bogaziçi University and her Ph.D. in Music from the University of Chicago. She was a Mellon Postdoctoral Teaching Fellow in Music at Columbia University and has also taught at the University Chicago and Bogaziçi. Commissioned by Berliner Phonogramm-Archiv in partnership with the Orient-Institut Istanbul and Lautarchiv of Humboldt University, she prepared the CD "Voice Signatures: Recordings of Russian Armenian POWs in German Camps, 1916-1918" (forthcoming, 2017) and is now planning to extend the project into an exhibition and a documentary film. She is the co-author of two books in Turkish and is currently working on her monograph The Wake Up Lullaby: Gender Politics of the Armenian Revolution and a co-authored book (with Lerna Ekmekcioglu) Feminism in Armenian: A Sourcebook.

For more information about Dr. Bilal's talk, contact NAASR at 617-489-1610 or hq@naasr.org.

Presentation by Dr. Keith David Watenpaugh: "The Drowned, the Saved and the Forgotten: Genocide and the Foundations of Modern Humanitarianism"

FRESNO — Dr. Keith David Watenpaugh (University of California, Davis), will give a presentation on "The Drowned, the Saved and the Forgotten: Genocide and the Foundations of Modern Humanitarianism" at 7:30PM on Tuesday, April 4, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, Room 191, on the Fresno State campus.

The lecture is part of the Armenian Studies Program Spring 2017 Lecture Series and is supported by the Leon S. Peters Foundation. The lecture is co-sponsored by the Department of History, the Islamic Studies Speaker Series, and the College of Social Sciences.

Genocide is unparalleled in its horror. It is the ultimate crime against humanity, but it is also a problem of humanity that evokes a problem for humanity. In this talk, drawn from his award-winning book, Bread from Stones: The Middle East and the Making of Modern Humanitarianism (2015) Keith David Watenpaugh examines the

particular questions that arise when the problem of humanity motivating a problem for humanity is the crime of genocide. Examining international humanitarian responses to the genocide of the Ottoman Armenians (1915-1922), he argues that modern humanitarianism and genocide have a complex and intertwined history that has shaped the critical modern concepts of humanitarian neutrality, humanitarian governance and the role of justice in relief, and Human Rights-based development.

Professor Keith David Watenpaugh studies the history, theory, and practice of human rights and humanitarianism and directs the Human Rights Studies Program at University of California, Davis. Author of the award-winning Bread from Stones: The Middle East and the Making of Modern Humanitarianism and Being Modern in the Middle East, he has published frequently in scholarly journals.

The lecture is free and open to the public.

ԳԵՂՐԳ ԶՄԵԿԵԱՆ.

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ՀԻՄՆԱԴԻՐԸ

ԼԵՒՆ ԱԶՐՈՅԵԱՆ

Գէորգ Զայցեան. Այս անունը
ուսկէ տառերով է գրուած հայ պրո-
ֆեսիոնալ թատրոնի պատմութեան
մէջ: Նա այն եզակի գործիչներից է,
ում անունը հայերը կը լիշեն, քանի
կը լինի հայվական թատրոնը:

Սենք՝ Հայերս, Հպարտանում
ենք, որ Հայկական թատրոնը սկիզբ
է առել երկու հազար տարի առաջ։
Տակաւին մ.թ.ա 69 թուականին յոցն
պատմիչ Պլուտարքոսը գրել է, որ
Հայերը Տիգրանակերտում ունեցել
են թատերական շէնք։ Նոյն պատմի-
չը պնդում է, որ 53 թուականին
Արտաշատ քաղաքում բեմադրուել է
Էվրիփիդեսի «Բաքոսեան քրմո-
հիներ» փիեսը։ Մի կողմ թողնենք
մեր ինքնասիրութիւնը շոյողոյն
պատմիչնի ասածները, անդրադար-
ևնանք մեր պրոֆեսիոնալ թատրոնի
պատմութեանը։ Իսկ Հայ պրոֆեսի-
ոնալ թատրոնի տարեգորութիւնը
սկսում է 19-րդ դարի 60-ական
թուականներից, դա փաստ է։ Եւ այդ
տարեգորութեան մէջ իր արժանի, ես
կ'ասէի՛ անսասան տեղն ունի Գէորգ
Զմշկեանը։ Եթէ մեր թատերական
արուեստի խորհրդանշական օթեա-
կում մենք առանձին աթուներ յատ-
կացնենք Գէորգ Զմշկեանին ու Պետ-
րոս Աղամեանին, Սիրանոյշին ու
Միհրդատ Աֆրիկեանին, Գեղէոն
Միրադեանին, Յովհաննէս Աբելեա-
նին, Վահրամ Փափագեանին ու Հրաչ-
եա Ներսիսեանին եւ էլի շատ ու շատ
Հայ գերասան-դերասանուհիներին,
ապա Գէորգ Զմշկեանի աթուրը պի-
տի որ ոսկեզօծ լինի։ Ինչո՞ւ. Այն
պարզ պատճառով, որ նա է դարձել
Հայկական առաջին պրոֆեսիոնալ
թատրոնի հիմնադիրը, առաջին գե-
րակատարն ու ուեժիսորը։

Այսօր Գէորգ Զմշկեանը կը լինէր 180 տարեկան: Գէորգ Զմշկեանի անունը յաբնի է ոչ միայն թատերապէտներին, այլև թատերասէր լայն հասարակութեանը: Նա ծնուել է Թիֆլիսում 1837 թուականի Մարտի 7-ին (նոր տոմարով՝ Մարտի 19-ին): Աւարտել է Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցը: Հենց նորաբաց Ներսիսեան դպրոցում 1824 թուականին դպրոցի սաների եւ որոշ ուսուցիչների ջանքերով առաջին անգամ հայերէն լեզուով ներկայացում է բեմադրուում: Այդ սիրողական արտիստական խումբը արդէն իսկ մեծ հեղինակութիւն էր վայելում Թիֆլիսում, երբ նրանում ընդգրկուեց պատանի ներսիսեանական Գէորգ Զմշկեանը: Հենց այստեղ էլ նա կայացաւ որպէս թատրոնի մշակ, ում ի վերուստ պատուաւոր առաքելութիւն էր տրուած՝ դառնալ հայ պրոֆեսիոնալ թատրոնի հիմ-

նադիրը, առաջին գլխաւոր դերակատարն ու ռեժիսորը, հայ բեմում առաջին Օթելոյն կամ Պետան:

առաջը Մթնոլու կամ դժուոս։
Ինչպէս իր «Մեր թատրոնի
ուղին» գրքում գրել է ճանաչուած
թատերագէտ Սարգիս Մելիք-
սեթեանը, հայերէն լեզուով առաջին
ներկայացուումը բեմադրուել է 1668
թուականին Լուվում, ապա գրեթէ
մէկ դար անց, 1760 թուականին՝
Վենետիկում, 1815 թուականին՝
Պոլսում, իւսուց Թիֆլիսում։ Թիֆ-
լիսից ութ տարի յետոյ (1832 թ.)
հայերէն ներկայացուում է բեմադրուում
նաեւ Մուկուայում։ Եւ դա հասկանա-
լի է։ Ինչպէս հայ գիրն ու գրակա-
նութիւնը ծաղկեցին Հայաստանից
դուրս, այնպէս էլ տեղի ունեցաւ
թատրոնի հետ։ Եւ զարմանալի չէ,
որ հայ թատերական արուեստն առա-
ւելապէս զարգացել է Թիֆլիսում եւ
Պոլսում, որտեղ կար հայութեան
ստուար զանգուած, կային դպրոց-
ներ, լոյս էին տեսնում թերթեր։
Մի խօսքով, կար աշխոյց մշա-

կութային կեանք:

Դժուար թէ այս գողարիկ շա-
րադրանքում հնարաւոր լինի մինչեւ
վերջ բացայալուն Գէորգ Զօնկեա-
նի գործունէութեան բոլոր կողմէերը,
արժանի գնահատական տալ նրան՝
որպէս գերասանի ու ռեժիսորի,
թատերական գործչի, հայ իրակա-
նութեան մեջ առաջին պրոֆեսիո-
նալ թատրոնի հիմնադրի, անգամ
թատերազրի:

19-րդ դարի վախունականների սկզբներին թիֆլասում գործում էր երկու թատերախումբ, որոնք յաւակնում էին պլոտֆեսիոնալ դառնալուն: Սակայն մի քաղաքում, այն էլ պլոտֆեսիոնալ թատրոնի արշալոյին, երկու թատերախումբը ունենալու անքան էլ հեշտ գործ չէր, ևթէ

չասենք՝ մէծ շուալլութիւն էր: Ահա
թէ ինչու 1863 թուականի Հոկտեմ-
բերին Հոգաբարձուների խորհրդի
որոշմամբ այդ երկու թատերախմ-
բերը միաւորուեցին եւ դրանով
դրուեց Թիֆլիսի պրոֆեսիոնալ
թատրոնի հիմքը: Գէորգ Զմշկեանը
դառնում է այդ թատրոնի ղեկա-
վար, ինչպէս ժամանակակիցներն են
ասել՝ «այդ պրոֆեսիոնալ թատրո-
նի եւ ղերասանական խմբի ողին»: Ահա
թէ ինչ է զրել այդ առն-
չութեամբ Պերճ Պոռշեանը . «...նա
տոկունութեամբ գլուխ կանանց եր-
կու խմբից ի մի ձուլուած նոր խմբի
եւ... իր ուսին առաւ հայ թատրոնի
ծանր բեռը եւ տնքալով առաջ
տարաւ երկար ու ձիգ տարիներ: Նորաստեղծ թատրոնի խաղացան-
կում ընդգրկուած առաջին գործե-
րից մէկն էլ Գաբրիէլ Սունդուկեանի
«Գիշերուայ սաբրը խեր է» փիեսն
էր: Սունդուկեանի մուտքը դրամա-

տուրպիա շոնդալից էր: «Գիշեր-
ուայ սաբրից» անմիջապէս լետոյ
նա գրում է «Խաթաբալա», «Օսկան
Պետրովչչն էն կինքում», «Նոր
Դիոփինես», «Էլի մէկ զոհ» «Պե-
տո», «Փանդած օճախ» կատակեր-
գութիւնները: Նրան իրաւամբ
համարում են հայ ռեալիստական
դրամատուրգիայի հիմնադիրը, որի
գործերը սիրով բեմականացնում
էին Վրաստանի միլորդական խմբե-
րը՝ հայ թէ վրացի:

1865 թուականին Գէորգ Զմշկեանի ղեկավարած թատերապատմբը հիւրաղաղերով հանդէս եկաւ Շուշի, Երևան եւ Ալեքսանդրապոլ քաղաքներում: Այդ ժամանակ արդէն իսկ մեծ հեղինակութիւն ձեռք բերած Գաբրիէլ Սունդուկեանը Գէորգ Զմշկեանի հետ ձեռք-ձեռքի տուած ձեռնամուխ եղաւ հայ պրոֆեսիոնալ թատրոնի զարգացմանը, դերասանական կաղղերի պատրաստմանը: 1870-ական թուականների վերջերին Թիֆլիսում ստեղծում է Թատերական կոմիտէ, որի ղեկավար կազմում էին Գաբրիէլ Սունդուկեանը, Գրիգոր Արծրունին, Աբգար Վոլհանիսեանը եւ ուրիշներ: Այդ կոմիտէի յանձնարարութեամբ Գէորգ Զմշկեանը 1879 թուականին գործուղում է Պոլիս՝ դերասաններ հրաւիրելու: Նրա այդ առաքելութիւնը յաջողութեամբ է պատկառում: Նրա հետ Թիֆլիս են գալիս Պետրոս Աղամեանը, Աստղիկ եւ Սիրանոյշ Քոյրելը:

Այդ, հենց թիվլիսում է ծաղկել Պետրոս Դուրեկանի, Սիրանոյշի, Ազնիւ Հրաչեայի, Դաւիթ Թուրեկանի դերասանական տաղանդը: Այդ թատրոնում է իրեն դրսեւորում որպէս ռեժիսոր Գէորգ Զմշկեանը: Նա ձեռնամուխ է լինում Շեքսպիրի գործերի բեմադրմանը: Նա դեռ բեմ է հանում անզլիացի դասականի «Վենետիկի վաճառականը», որտեղ կատարում է գլխաւոր հերոսի՝ Շեյլոկի դերը: Որոշ ժամանակ անց նա բեմադրում է հատուածներ «Օթելո» ողբերգութիւնից: Ամբողջական «Օթելոն» Զմշկեանը բեմադրում է 1884 թուականին՝ Շեքսպիրի ծննդեան 320-ամեակի կապակցութեամբ: Ացլափիսով նա դառնում է հայ իրականութեան մէջ առաջին դերասանը, ով հանդէս է գալիս Շեյլոկի եւ Օթելոյի դերերում: Հետագայում Զմշկեանը յատուկ Պետրոս Աղամեանի համար բեմադրում է «Համ լետը», նոյն հեղինակի «Կամակիր կնոջ սանձահարումը» կատակերգութիւնը: Սակայն Զմշկեանը միայն Շեքսպիրով չի ասհմանաւ:

փակւում։ Նա ձեռնամուխ է լինում
ուստի դասական հեղինակների՝ Ալեք-
սանդր Օստրովսկու, Ալեքսանդր
Գրիեցիկովի, Նիկոլայ Գոռովի, Մի-
խայիլ Լեբրզոնտովի գործերի բե-
մադրութեանը, դրանցում կատա-
րելով հերոսների դերերը՝ նոյնպէս
առաջին անգամ հայ բեմում։
Ինչքան էլ խօսենք Գէորգ
Զմշկեանի մասին՝ որպէս ականաւոր
թատերական գործչի, այնուամենայ-
նիւ չենք կարող առանձնակի չանդ-
րադառնալ Զմշկեան-Թեպովին։ Ինչ-
պէս վկացում է նրա ժամանակների
մամուլը, Զմշկեանի կերտած Պեպոն
ՀՀ Ե. Ե. Հ. Հ. Հ. Հ. Հ. Հ. Հ. Հ.

լաւագոյնն է եղել Հայկական բնեմում։
Տարիներ առաջ ինձ՝ Արմենապ-
րեսի թղթակցիս, բախտ է վիճակ-
ուել զրուցել վրաց ականաւոր թա-
տերագիտ, «Գաբրիէլ Սունդուկեա-
նը եւ վրացական թատրոնը» ու-
սումնաայիրութեան հեղինակ Գրի-
գոր Բուինիկաշվիլու հետ, ով Սու-
նդուկեանի մասին ասել է. «Սուն-
դուկեանի դերն անգնահատելի է
նաև վրացական պղոփեանալ թատ-
րոնի կայացման գործում։ Նրա գոր-

ծերով ակզբում հրապուրուեցին սիրողական խմբերը, որտեղ կոփւում էին վրացական ապագայ պրոֆեսիոնալ թատրոնի կադրերը, այն թատրոննի, որը Թբիլիսիում ստեղծուեց 1879 թուականին: Սունդուկեանի «Պեպոն» վրացական բեմում առաջին անգամ ներկայացուել է 1874 թուականին Քութայիսում՝ տեղի սիրողական խմբի ջանքերով: Մէկ տարի անց, 1875 թուականի նոյեմբերի 27-ին, սունդուկեանական այդ դրույգործոցը հերթական անգամ բեմ բարձրացվեց, այս անգամ մայրաքաղաք Թբիլիսիում՝ տեղի սիրողական խմբի ուժերով: Ի տարբերութիւն քութայիսեան ներկայացման, այս անգամ Պեպոնի դերը կատարելու համար հրամիրել էր հայկական թատրոնի ճանաչուած դերասան Գէրոգ Զմշկեանը: Շուրջ երեք շաբաթ անց, հանդիսատեսի խնդրանքով, այդ ներկայացումը նույն կազմով կրկնվում է: Այդ առնչութեամբ վրացական հեղինակաւոր «Դրոնեբա» («Ժամանակ») թերթը տպագրում է այդ պարբերականի խմբագիր Սերգի Մեսիխի գրախօսականը, որտեղ մասնաւորապես ասուած է,որ ներկայացումները լայն արձագանք գտան վրաց հասարակութեան շրջանում եւ ըստ էութեան վերածուեցին հայ-վրացական բարեկամութեան ցուցի: Հատ գրախօսի, այդ ներկայացումների կայացման գործում մէծ վաստակ ուներ նաեւ ինքը՝ Գաբրիէլ Սունդուկեանը՝ մասնակցելով բեմադրութեան նախապատրաստական աշխատանքներին:

Հեռաւոր 1875 թուականին
Գէորգ Զմշկեանը ի՞նչ իմանար, որ
ուղիղ 80 տարի անց, 1955 թուակա-
նի Նոյեմբերի 13-ին Թբիլիսիի
Ռուսթավելու անվան թատրոնում
կայանալու էր «Պեպոյի» 200-րդ
ներկայացումը եւ այս անգամ էլ
Պեպոյի դերում հանդէս էր գալու
հայզգի դերասան՝ Գէորգ Զմշկեանի
հիմնադրած թատրոնի իրաւայա-
ջորդ՝ Թբիլիսիի Ստեփան Շահում-
յանի անուան թատրոնի դերասան,
Վրացական ԽՍՀ վաստակաւոր ար-
տիստ Բաբէէն Ներսիսեանը, ով
նոյնպէս իր դերը կատարելու էր
վրացերէն լեզուով: Բայց այս անգամ
բեմում լինելու էին ոչ թէ սիրող
դերասաններ, այլ Վրաստանի մայր
թատրոնի լաւագոյն դերասանները:
Այդ ներկայացումը նոյնպէս վրաց
թատերասէր հասարակայնութիւնը
պիտի ընդուներ նոյնպիսի խանդա-
վառութեամբ ու Ձերմութեամբ, ինչ-
պէս 1875 թուականի Նոյեմբերին
կայացած ներկայացումները:

կայացած սերպայացիւսները:
Ինչ վերաբերում է վրաց հա-
սարակայնութեան շրջանում Գաբրի-
էլ Սունդուկեանի հեղինակութեանը,
ապա այդ մասին է վկացում թեկուզ
այն փաստը, որ վրաց թատրոնի
շատ մեծեր իրենց բենեֆիսների
ժամանակ ընտրում էին հենց Սուն-
դուկեան պիեսներից վերցրած
դրուագներ:

Մեզ հետ զրոյցում Գրիգոր
Բուխնիկաշվիլին բերեց եւս մէկ
փաստ, որ վկայում էր այն մեծ
հեղինակութեան մասին, որ Սուն-
դուկեանը վայելում էր վրաց մտա-
վորականութեան շրջանում։ Բացի
այն, որ Սունդուկեանի գործերը
թարգմանել են ոչ միայն պրոֆեսի-
ոնալ թարգմանիչներ, այլև վրա-
ցական թատրոնի երեւելի գործիչ-
ներ Վասո Աբաշիձեն, Կոտի Ղիվիա-
նին, բերենք եւս մէկ ուշագրաւ
փաստ։ Սունդուկեանի պիեսներում
խաղացել են վրաց գրականութեան
այնպիսի հզօր դէմքեր, ինչպիսիք

ՆՈՐՈՒՅ «The New Day»

ՊՈՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

«Նորուզ՝ - The New Day»
անունն է Պարսկական-իրանական»
«Նոր Տարի»-ի: Մարտի 21, Պարսկականան-իրանում տօնախմբում են իրենց «Նորուզ»-ը՝ Նոր Տարին: Հազար-հազար Պարսիկ-իրանցիներ գալիս են Հայոց աշխարհ: «Նորուզ» Նոր Տարին տօնախմբելու, մի Պարսիկ մարդ ձեռքերի վրայ բարձր պահել էր դաշտալին նարկիզներ, այն որպէս նշանը բաժնում անցորդներին, Վարդան-Վարդան էր կանչում, ասում այն քաղել էր իրենց երկրի Վարդանի կոուտի դաշտից....:

իրենց իսլամ դաւանանքի երկ-
րում ա լիոնուրային խմիչք ընդու-
նելը պատճենի արարք է: Հայաս-
տանում կուշտ-կուշտ խմում են,
արբենում, ուրախանում այնպէս,
ինչպէս իրենց Նախնիներն էին
արել: Արմին-հայեր ցեղային կապ-
ունեն՝ Պարսիկ հնդեւրոպականներ
ցեղի հետ, երկու երկրների ազգեր
նաեւ լեզուական ընդհանրութիւն-
ներ ունեն: Զարմանում եմ, երբ
ասում ու գրում են, որ Հայերէն
լեզուի ինչ որ բառ իբր Պարսկերէն
է, չէ, այդ բառերը հնդեւրոպական
մայր լեզուից ծագած բառեր են,
որոնք ընդհանուր են երկու լեզու-
ների համար էլ: 1935 թուականին
պետականօրէն ընդունուել էր Պարս-
կաստան երկրի փոխարքէն «Իրան»
նոր անունը, որը կրօնական իմաստ
ունի: Պարսկական տոմարում եւ
իրենց աւանդական տօնախմբու-
թիւներում՝ «Նոր Օր» ի մաստով
«Նորուզ»-ը պարսկական «Նոր
Տարի»-ի անունն է: «Նորուզ»-ը
տօնախմբել էին Պարսիկ ժողո-
վուրդը եւ յարակից քաղաքակր-
թութիւնների երկրները:

Պարսկական տոմարում, որպես տարուայ սկիզբ, «Նորուգ»ը նշուում է գարնան առաջին օրը՝ Մարտի 21-ին: Այն տօնախմբուել էր դէպի հիւսիս կողմի աստղալին գիշերահաւասարի օրը, որը սովորաբար պատճեում է Մարտի 21-ի նախորդ՝ ցետագայ օրը, նայած թէ այն որտեղից է նշմարում: Որպէս Զրադաշտեան տօն, այն մէծ նշանակութիւն ունէր Զրադաշտեան նախնիների եւ նաեւ ժամանակակից պարսիկների համար: Այն, հարաւացին Ասիացի ենթաերկրածակերում նաեւ տօնախմբուում է որպէս «Նոր Տարի»: Պահը, երբ արեւը հատում է երկնացին հասարակածը եւ հաւասարուում են ցերեկը ու գիշերը, իսլամ հաւատի ընտանիքները խորութիւն հաւաքւում են դիտելու այդ ծիսակատարութիւնը: Բացականչում են, որ եկել էին դիտելու իրենց նախնիների հաւատի աւանդութիւնը: Զեն երկնչում խանդավառ խնձորքներով այն տօնախմբելու, բացարձակ յայտարարում են, որ թէեւ «Իսլամ» են, սակայն այն իրենց ցեղի նախնիների հաւատն էր:

Նորուզ-ը լինելով հանդերձ Զրադշատեան հաւատի տօնախմբ-բութիւն, համարլում է բոլոր տօներից սրբազնը: «Նորուզ»-ը, եթադրում է ստեղծուած եղած լինել նոյն ինքն Զրադշատի կողմից, թէեւ որչակի չէ նրա առաջացման թուականը: Աքեմենեան-ների տիրապետութեան ժամանակ-ներից սկսած պաշտօնական Նոր Տարին՝ ՆՈՐՈՒԶ - ՆՈՐ ՕՐԸ, սկսել էր, երբ արեւը թողել էր «Կենդանակամար»-ի «Զուկ» նշանը եւ անցել «Խոյ» նշանը, նշանաւո-

բելով «Գարնանային Գիշերահաւասար»-ը: «Նորուզ»-ը, սրբազնօր էր նաև «Սուտիկ»-ների, «Խմածիլի»-ների, «Ալեւի»-ների, «Բաբի»-ների եւ «Բահայի» հաւատքի հետեւորդների հաջար:

Գրաւոր «Նորուգ» եզրը առաջին անգամ երեւացել էր պարսկական արձանագրութիւններում, մեր թուարկութեան երկրորդ դարում։ Սակայն, ք.ա. 548-330 թուականների Աքեմենեանների դարաշրջանին նաեւ նշանակալի օր էր այն։ Այդ օրը, պարսկական կայսրութեան ենթակայտարբեր ազգերի թագաւորները սովոր էին «Շահանշահ» կոչուած թագաւորին նուէքրներ բերել։ Աքեմենեանների կայսրութիւնում «Նորուգ»-ի նշանակութիւնը այնքան կարեւոր էր, որ պարսկական թագաւոր կամքիս երկրորդի, Բաքելոնի թագաւորը նշանակուելը օրինականացուել էր միայն «Նորուգ»-ի տօնախմբբութեանը նրա մասնակցելուց յետոյ։

«Նորուզ» տօնակատարութեան տարածուն արձանագրութիւնները երեւացել են Պարսկաստանի «Սասանեան Հարստութեան» (224-651) հիմնադիր Արտաշըր Առաջինի գահակալութեան ժամանակ: Սասանեան թագաւորութեան ատեն, «Նորուզ»-ը տօնախմբուել էր՝ որպէս տարուայ ամենայ կարեւոր օր: Սասանեանների ժամանակ հիմնադրուել էր «Նորուզ»-ի թագաւորական հանդիպումները ժողովուրդի հետ, նուէրների ընդունումը, բանտարկեալների ներում շնորհելը շարունակուել մինչեւ նոր ժամանակներ:

Արտաշշիրը, իր զօրականներով գրոհել էր Պարթեւ արքայի պալատը, կատաղի կռւում սպաննուել էր պարթեւ արքան, Արտաշշիր իրեն յացտարարել էր «Սասանեան Հարստութեան» գահատոհմի հիմնադիր արքայ: Հայաստանի «Արշակունի Հարստութեան» թագաւորներ իրենց նախնիների պարթեւական տոհմի գահի անկման վրէժինդրութեան համար երկու հարիւր տարիներ պատերազմել էին Սասանեան գահատոհմի արքաների դէմ: Ուրիշի կռուի համար զոհուել էին ազգին սերունդ շնորհող հազար-հազար Արծինհայեր, վատնել երկրի ներուժը, դաւել կենդրոնաձիգ պետութիւն ստեղծել ծրագրող Արշակին, դաւել նրա որդի՝ Արծինա երկրի տիրող կարգերը բարեփոխել նախաձեռնող՝ Պապ ազնուագոյն, խոհեմ ու հեռատես թագաւորին, դաւադրաբար սպաննել որսի ելած թագաւորին: Առանց դիւզն դիմադրութեան թողել որ Յոյն ու Պարսիկ իրար մէջ բաժանէին երկիրը, նրա մարդկանց արտաքսէին իրենց պետութունների ծալքամասեր: Զարմանքով ու ցաւով ընթերցում, որ չունեցաւ այս էլեւ հայուածական ծ

նոյն շրջանների ծագրամասերում
ծագումը ով «Հայ» մարդիկ են ապ-
րում: «Արմէն-Հայ» ծագումը նա-
խարարներ զգուել էին Արշակունի
իշխանութիւնից, մասնաւորապէս
անբարոյ ու գելիս կեանք վարող
Արշակունի Արտաշէս III վերջին
թագաւորից, զնացել Տիգրոս, Պար-
սիկ թագաւորին ասել, որ թագա-
ւոր չէին ուզում... չէ, չեղաւ...
այնքան իմաստութիւն չունէի՞ն,
որ Արմինայի նախարարական տնից
հզոր ու իմաստուն մի Արմին
նախարարի թագաւորէին:

Զըրադաշտեան Երկրի քրմա-
պետը պալատում էր, Արտաշիր
թագաւորն էր նրան հըսակիրել:

Պալատի ընդունարան էին առաջ-
նորդել իրեն։ Արքան ուրախ էր
դիմաւորել իրեն։ Հարցը երկրի
Զրահաղաշտեան հաւատի, նորու-
զի ժողովրդեան տօնակատարու-
թիւների մասին։ Խօսել, որ իրենց
հաւատի մասին մատեան գրէր, որ
ցեղի յետնորդներ յաւերժութիւն-
տանէին ացն։ Հրահանգգել էր, իրենց
մատեանը անուանել՝ «Աւեստա»,
այնտեղ ամփոփէր նաեւ դրացի ու-
կայարութեան ցեղերի հաւատի մա-
սին տեղեկութիւններ։ Թէեւ ոչ
համապարփակ, սակայն այնտեղ
որոշակի տեղեկութիւններ են շա-
րադրուած Արմին-հայերի նախ-
նիների հաւատի ու իրենց աստ-
ուածների մասին։ Հնուտ պատմա-
բան, պարսկահայ Հովիկ Ներսիս-
եանը այն ուսումնասիրել, հատ-
ուածներ թարգմանէր, հրատարա-
կել որոշ մանրամասներ։

Արտաշատի Արմին-հայերի
թագաւորական պալատը շրջա-
փակուած էր զօրականներով, Ար-
շակունի ծագումով Անակ, իր եղ-
բօր հետ սպաննել էին Հայոց Խոս-
րով թագաւորին: Սպաննում էին
Անակի սերունդի մարդկանց: Գի-
շեր էր, մի կին՝ լանջին սեղմած
մանկան պարոցը, գաղտնի դուրս
էր ելել պալատից, գնացել հասել
Յունաց կողմի Կեսարիա քաղաք,
փոքրիկին անուանակոչել՝ Գրի-
գոր: Մանչը ուսանել էր տեղի
դպրոցներում, աիրապետել գինուո-
րական ու քաղաքացիական ուս-
մունքներին: Մեծացել էր, մայրը
նրան պատմել տոհմի անցեալ իրա-
դարձութիւնների մասին, խոստո-
վանել, որ ինքը իր մայրը չէր:
Գրիգորը գնացել Արմինա, մաս-
նակցել թագաւորի յաղթական պա-
տերազմներին: Անահիտ դիցուհու
երիզա գաւառի Անահիտի տաճա-
րի բագինի առաջ Տրդատ թագա-
ւորն էր զոհ մատուցում երկրի
յաղթանակի համար, հրամացել
կուռում քաջութիւն ցուցաբերած
Գրիգորին ծակեպսակ նոտիրել Մայր
Անահիտին, մերժել էր այդ եւ մի
քանի անգամներ կրկնուող թագա-
ւորի հրամանը, յայտարարել, ինք
Քրիստոնեայ էր, Տրդատ բան-
տարկել էր նրան: Տրդատ երկրում
նոր հաւատն էր օրինակացրել
Հայոց երկիրը դրացի Պարսիկ ու
Յոյն քաղաքակրթութիւններում
չձուլուելու համար: Բնութեան
պաշտամունքի աստուածների հա-
ւատի համար երկար տարիներ
կոխւ էր, Արձան քրմապետի
զոհուելուց յետոյ դիմադրու-
թիւնը դադարել էր, Գրիգոր կոր-
ծանել երկրի արիական մշակոյ-
թը, «սպաննել» աստուածներին,
քանդել նրանց տաճարները, նրանց
լացող վէմերից նոր հաւատի
տաճարներ պատել, Հայոց հաւա-
տի բոլոր տօներին, նոր հաւատի
տօներ հաստատել: Գրիգոր, յու-
նաց պատուերն էր կատարել, նոր
ձաւերութ Հայոց եռեռու ճ նրանց

Հեռու պահելու դրացի արիացի-ներից, ափսոս :

Սակայն, ով էր Նորուզի ստեղծողը: Պարսկաստանում զարգացել էր բնութեան պաշտամունքը, զարդու էր մի վերանորոգիչ, բարեփոխիչ մի մարդարէ... այն հանդիսացել էր Զրադաշտ անունով մի քուրմ, սիստեմի վերածել մարդկային հասկացողութիւնները: Հաւանական է համարւում, որ նա ապրած լինէր Քրիստոսից մօտաւորապէս 1400 տարիներ առաջ: Նրա կազմակերպած կրօնը հինգամարդկութեան ամենախոշոր մտաւոր նուածումներից է: Նա էր որոշել բնութեան մէջ բարի ու չար սկզբունքների առկայութիւնը: Զրադաշտ մարդու հոգին անմահ էր յայտարարել, մեռելների յարութիւն եւ վերջին դատաստան քարոզել, ստեղծել միաստուածութեան կարգ: Հրեաները Պարսկաստանից էին վերցրել այդ կրօնական հայեացքները, տարածել իրենց երկրում ու քրիստոնէական հաւատքում: Խաչնարածու երկրագործ մարդն էր մաքրութիւնը համարել, սրբացրել նրա աշխատանքը, յայտարարել՝ «Ով մշակում է հողը, նա սրբութիւն է ցանում»: Սակայն, Զրադաշտականութիւնը համաշխարհային էր դարձել, համաշխարհային կրօն չէր դարձել: Զրադաշտը չէր ստեղծել Ահուրամազդա աստծու վեհութիւնն ու կարողութիւնը, ինչպէս Քրիստոնեայ մարդկանց նարած Աստուածը, որին վերապահուել էր մարդու արարիչ, բնութեան հրաշք, արեւից պոկած ծիրանի հագած ծիրանը համարել արգելուած պտուղ, ստեղծել մարդու կին, բնութեան համը զգալու համար Եւան ծիրանը կիսել-կերել, միւս կէսը տուել Աղամին, որ նրա հոգում նաեւ յորդէր բնութեան հրաշքի զգացումը: Աստուած վռնտել էր նրանց: Փոխանակ բնութիւնը աստուածացնելու, «աներեւոյթին» վերագրել ամէն ինչ: Արմին հայեր, բնութեան կրակը ու լոյսը խորհրդանշող «Արա» աստուած ստեղծել, «աստաշտ» կրակ իմաստով նրան աստուած կոչել: Արմինա երկրի մարդիկ իրենց անեղծ, քաջ ու իմաստուն մէծերին, երկրի իմաստուն առաջնորդներին բնութեան առանձին մի երեւոյթի խորհրդանիշ տուել, կոչել աստուածացած մարդ՝ Հայկ, Արա, Միհր, Տիր, Անահիտ, Նանէ, Աստղիկ, Վանատուր, Վահագն, որի հրաբխային ծնունդն էին երգել:

2010 թուականին, Միացեալ
Ազգերի Հնդհանուր ժողովը ձա-
նաշել է «Նորուղ-ը որպէս Միջազ-
գային Օր» նկարագրելով այն
որպէս պարսկական ծագումով գար-
նանային տօնախմբութեան օր, որը
տօնուել էր երեք հազար տարիներ
առաջ։

ՎԱՐՉՈՒ ՄՐԱՅ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ (200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՐԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹԱՆԵՐՈՒՄ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԵՂԱԶԱՆԵԼ (626) 797-7680

**«Մանչեսթեր Եունայթըդը» Պրեմյեր Լիգայում
Առաջինը Հատեց 600 Յաղթանակի Սահմանագիծը**

«Մանչեսթեր Եունայթըդը», ֆուտապոլի Անգլիայի առաջնութեան 29-րդ տուրում 3:1 հաշուով յաղթեամբ «Միդլսբրոյին», Պրեմյեր լիգայում տարել է 600-րդ յաղթանակը:

Անգլիայի 20-ակի ախոյեանն առաջին ակումբն է, որը Պրեմյեր լիգայում հատում է 600 հաղթանակի սահմանագիծը:

1992-ին հիմնադրուած Պրեմյեր լիգայում «Մանչեսթեր Եունայթըդը» անցկացրել է 951 հանդիպում, որոնցում տարել է 600 յաղթանակը՝ ու 204 խաղ աւարտել ոչ ոքի: Մանչեսթերցիները Պրեմյեր լիգայի ախոյեանական տիտղոսը նուածել են 13 անգամ:

Յիշեցնենք, որ «Միդլսբրոյի» դէմ խաղում Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիի Միխիթարեանը մանչեսթերցիների փոխարինողների թուրում էր, բայց դուրս չեկաւ խաղաղաշտ: Միխիթարեանը խաղը բաց է թողել վնասուածքի պատճառով, գրում է Daily Mail-ը:

Բրիտանական հեղինակաւոր պարբերականը, անդրադառնալով ժողովական Սոուրինհոլի թիմի կադրային խնդիրներին, նշել է, որ Հենրիի Միխիթարեանը եւ ֆրանսացի կիսապաշտպան Պոլ Պոզբան վնասուածք ունեն:

«Մանչեսթեր Եունայթըդը» պաշտօնապէս չի յայտնել Միխիթարեանի վնասուածքի մասին: «Ռոստովի» դէմ ֆուտապոլի եւրոպայի լիգայի 1/8 եզրափակիչի պատասխան խաղի ընթացքում ուստական ակումբի փուտապոլիստները մի քանի դրուագներում կուպիտ խաղ էին դուցադրել Հենրիի հետ պայքարելիս: 28-ամեաց կիսապաշտպանը հրաւիրուել է Հայաստանի հաւաքական՝ մասնակցելու Ղազախստանի դէմ Մարտի 26-ին երեւանում կայանալիք աշխարհի առաջնութեան ընտրական հանդիպմանը:

**Երոպայի Լիգա. Հենրիի Միխիթարեանը
«Մանչեսթեր Եունայթըդին» Օգնեց Դուրս Գալ
Քառորդ Եզրափակիչ**

«Մանչեսթեր Եունայթըդը» նուածեց ֆուտապոլի եւրոպայի լիգայի քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր: 1/8 եզրափակիչի պատասխան խաղում անգլիական ակումբը տանը նուազագոյն հաշուով յաղթեց «Ռոստովին», որի հետ ոչ ոքի էր խաղացել Ռուսաստանում (1:1):

Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիի Միխիթարեանը խաղը սկսել էր դաշտի տէրերի մեկնարկային կազմում: Անգլիական ակումբը մեծ առաւելութիւն ուներ հենց սկզբից, սակայն առաջին իրական կորային պահը ստեղծեց միայն 30-րդ րոպէին: Հենրիի Միխիթարեանը մենամենակ դուրս եկաւ դարպասապահի դէմ, բայց չկարողացաւ գրաւել դարպասը: 4 րոպէ անց հաշիւը բացելուն մօտ էր «Մանչեսթեր Եունայթըդի» շուեղ յարձակուող ջլատան իբրահիմովիչը, որի հարուածից յետոյ գնդակը հետ մղուեց դարպասապահից: Խաղակիցի վերջնամասում «Ռոստովի» դարպասապահին անհանգուացրեց նաեւ Պոլ Պոզբան եւ թիմերն ընդմիջման գնացին 0:0 հաշուի ժամանակ:

Երկրորդ խաղակիսում «Ռոստովը» սկսել էր աւելի յաճախ գրոհել եւ մի քանի վտանգաւոր պահ ստեղծեց մրցակցի դարպասի մօտ: «Մանչեսթեր Եունայթըդը» նուազեցրել էր ճնշումը, բայց 70-րդ րոպէին բացեց հաշիւը: Հիւրերը կեղրոնում կորցրին վնդակը, իսկ «Մանչեսթեր Եունայթըդն» արագ հակագրոհ անցկացրեց Հենրիի Միխիթարեանի մասնակցութեամբ եւ խիեց կոլ: Աչքի ընկաւ սպանացի կիսապաշտպան Խուան Մատան: Վերջնամասում մանչեսթերցիները պահպանեցին յաղթական հաշիւը, իսկ Հենրիի Միխիթարեանը խաղաց առանց փոխարինման:

Երրոպայի խաղարկութեան քառորդ եզրափակիչում Մանչեսթերը Եունայթեամբ մրցակիցը կը լինի բելգիական Անդերլեխթը: Քառորդ եզրափակիչում Սելթան կը խաղայ Գենկի, Այսքու՝ Շալկեի, Լիոնը՝ Բելգիթաշի հետ:

«Մանչեսթեր Եունայթըդի» գլխաւոր մարզիչ ժողով Մոուրինիոն պատմել է, որ այս մրցաշրջանում եւրոպայի լիգան ամենակարեւոր մրցաշարն է իր թիմի համար:

«Աւելի լաւ է յաղթել եւրոպայի լիգայում, քանի որ դա կը տաք Ախոյեամների լիգային մասնակցելու իրաւունք: Դա նաեւ պատուաւոր տիտղոս է, որը նուածելով կարող ենք նաեւ պայքարել Ուեֆլ-ի Սուլքերգաւաթի համար:

**«Մանչեսթեր Սիթին» Ու «Լիւերպուլը»
Չպարզեցին Յաղթողին**

«Մանչեսթեր Սիթին» ու «Լիւերպուլը» խաղաղութեամբ բաժանվեցին Անգլիայի առաջնութեան 29-րդ տուրում: Մանչեսթերում գրանցուեց 1:1 հաշիւը:

«Մանչեսթեր Սիթին» 57 միաւորով երրորդ տեղում է եւ մէկ միաւոր է գերազանցում լիւերպուլցիներին:

Պրեմյեր լիգայի 29-րդ տուրում «Տոտենհեմը» Լոնտոնում 2:1 հաշուով ուժեղ գտնուեց «Սաուլթհեմֆիթոնից»: Լոնտոնցիները 2 կոլերն էլ խիեցին առաջին խաղակէսին:

«Տոտենհեմը» 59 միաւորով երկրորդ տեղում է եւ 10 միաւոր է հետառաջատար «Չելսիից»:

**Ույան Գիօգ. «Պրեմյեր Լիգայում կան
Համաշխարհային Կարգի 2 Ֆուտապուլիստներ»**

«Մանչեսթեր Եունայթըդի» եւ Ռուելի հաւաքականի լեգենդար կիսապաշտպան Ռայան Գիգը կարծիք է յայտնել, որ Անգլիայի Պրեմյեր լիգայում կան համաշխարհային կարգի 2 ֆուտապուլիստներ: Նա առանձնացրել է «Արսենալի» չիլիացի կիսապաշտպան Ալեքսիս Սանչեսին ու «Մանչեսթեր Սիթիի» արժենթինացի յարձակուող Սերխիո Ագուերոյին:

«Անգլիական ակումբների համար դա որոշիչ գործօն է Ախոյեանների լիգայի մրցելութիւներում: Նախկին ժամանակների որակն ու վարպետութիւնը պարզապէս չկայ: Այն եղել է 2005-2012-ը, իսկ հիմա չկայ: Թուում է, որ լաւագոյն ֆուտապուլիստները կեղրոնացել են այլ տեղերում, իսկ Պրեմյեր լիգայում հիմնականում խաղում են երկրորդ երրորդ կարգի աստղեր:

**Երկու Մետալ՝ Բննցքամարտի Երոպայի
Առաջնութիւնից**

Ուումինիայի Բրախա քաղաքում անց կաց ու ող բոնցքամարտի եւրոպայի 18-22 տարեկանների առաջնութիւնում Հայաստանի ներկայացուցիչները նուածեցիները նուածեցին երկու մետալ:

Ինչպէս տեղեկացնում է Հայաստանի բոնցքամարտի բոնցքամարտի եւրոպայի չկայացրին վնդակը, իսկ այս մարզութիւնը պարզապէս չկայ: Այն եղել է 2005-2012-ը, իսկ հիմա չկայ: Թուում է, որ լաւագոյն ֆուտապուլիստները կեղրոնացել են այլ տեղերում, իսկ Պրեմյեր լիգայում հիմնականում խաղում են երկրորդ երրորդ կարգի աստղեր:

Ինչենք տեղեկացնում է Հայաստանի բոնցքամարտի մարզութիւնը պարզապէս չկայ: Այն եղել է 2005-2012-ը, իսկ հիմա չկայ:

Ինչենք, որ այս առաջնութիւնում Հայաստանից հանդէս եկան 7 մարզիկ:

ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՄԱՐԱՍՆՔ

«Մասիս»ի հաւաքաւոր ընթերցողներէն գէորգ ԳԱԼՈՒՍԵԱՆ վերջերս ենթարկուած է վիրաբուժական յաջող գործողութեան մը եւ այժմ կը բոլորէ իր կազմուրման ըրջանը: Շուտափոյթ եւ կատարեալ ապաքինում կը մաղթենք իրեն:

«Մասիս»ին

*****

Գէորգ ԳԱԼՈՒՍԵԱՆ վերջերս ենթարկուած է վիրաբուժական յաջող գործողութեան մը եւ այժմ կը բոլորէ իր կազմուրման ըրջանը: Այս առթիւ Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Անի Գասպարեան շուտափոյթ եւ կատարեալ ապաքինում կը մաղթենք իրեն:

Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

MARCH FOR JUSTICE.®

Armenian Genocide

Pan Pacific Park → Turkish Consulate

12 PM APRIL 24, 2017